

Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przez nas przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej.

Bydgoszcz

Miasto nad Brdą: potencjał do pełnego wykorzystania

Raport o polskich metropoliach 2015

Spis treści

Metodyka 2

*Wyniki badania 2015:
Bydgoszcz na tle pozostałych polskich metropolii* 4

Bydgoszcz
Najważniejsze wnioski i rekomendacje 11

1. Ludzie 13

2. Jakość Życia 16

3. Wizerunek 20

4. Instytucje 23

5. Infrastruktura 26

6. Finanse 29

7. Inwestycje 32

Wprowadzenie

Można zaryzykować twierdzenie, że miniona dekada stanowiła okres najbardziej burzliwego rozwoju polskich miast w całej ich nowoczesnej historii.

Przemianom gospodarczym i społecznym towarzyszyły radykalne zmiany w zakresie jakości życia, infrastruktury, funkcjonowania instytucji publicznych, aktywności miast jako centrów życia kulturalnego. Polskie metropolie znalazły się w awangardzie zachodzących w kraju przemian, korzystając z sukcesów transformacji gospodarczej i szans tworzonych przez procesy integracji europejskiej.

Obecny Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej. Europa potrzebuje silnych miast i regionów, w których dobrze się żyje – to stwierdzenie, stanowiące myśl przewodnią „Karty Lipskiej” przyjętej przez Unię Europejską w roku 2007, może stanowić motto dla wszystkich tych opracowań.

Staraliśmy się w nich oszacować wielkość kapitału rozwojowego, jakim dysponują polskie miasta. Zgodnie z metodyką opracowaną przez PwC, kapitał ten rozbiliśmy na siedem składowych (nazywanych „siedmioma kapitałami” i odnoszących się do poszczególnych obszarów rozwoju), których poziom szacowaliśmy osobno, na podstawie szeregu wyselekcjonowanych wskaźników. Choć dobór wskaźników ulega pewnym zmianom, wraz ze zmieniającą się rzeczywistością, udało nam się zachować rozsądny stopień porównywalności pomiaru kapitałów między poszczególnymi opracowaniami. Rozszerza się również lista objętych badaniem miast: z 7 w roku 2007, poprzez 11 w roku 2011, do 12 w obecnym Raporcie, analizującym sytuację wszystkich miast należących do Unii Metropolii Polskich.

Zachęcamy do lektury, refleksji i wspólnej dyskusji.

Dionizy Smoleń

Lider Zespołu ds. Sektora
Publicznego PwC

Witold M. Orłowski

Główny Doradca Ekonomiczny PwC

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie rozwinięte wszystkie 7 kapitałów.

Metodyka

Siedem kapitałów rozwojowych

Celem raportu jest określenie kapitałów rozwojowych, którymi dysponują obecnie polskie metropolie. Tylko właściwa analiza i ocena najważniejszych mocnych i słabych stron miasta, wsparta klarowną strategią i właściwymi priorytetami wykorzystania dostępnych środków rozwojowych, pozwoli na prawdziwy sukces w przeobrażaniu polskich miast w kwitnące europejskie metropolie.

Pomiar potencjału rozwojowego polskich miast odbywa się na podstawie metodyki opracowanej przez PwC i stosowanej do oceny sytuacji metropolii. Bazuje ona na przekonaniu, że dla harmonijnego rozwoju niezbędne jest jednoczesne posiadanie szeregu różnorodnych zasobów, umownie nazwanych kapitałami miasta.

We współczesnej ekonomii słowo „kapitał” rozumie się bardzo szeroko – dotyczy nie tylko pieniędzy, budynków i maszyn, ale i kwalifikacji ludzi (kapitał ludzki), umiejętności współdziałania (kapitał społeczny), wiedzy i doświadczenia. Najogólniej mówiąc, przez kapitał rozumiemy wszelkie zasoby niezbędne do rozwoju: finansowe, rzeczowe, ludzkie, a nawet takie, które istnieją w sferze odczuć (np. kapitał wizerunku). Wspólną cechą kapitałów jest to, że aby je rozwinąć trzeba umiejętnie przez lata inwestować.

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie

rozwinięte wszystkie 7 kapitałów. Jeśli któregoś z kapitałów brakuje, stanowi to wyzwanie dla metropolii – i wskazuje pożądany kierunek strategicznych działań.

Wszystkie wskaźniki, łączne i cząstkowe, zostały zdefiniowane i wyliczone w taki sposób, że wartość wyższa oznacza większą wartość kapitału, a średnia dla 12 badanych miast wynosi 100.

Raport bazuje na pomiarze porównywalnych danych, dostępnych w maju 2015. Generalnie dane pochodzą z lat 2013-14, a autorzy raportu dołożyli starań w celu uwzględnienia najświeższych możliwych danych, dostępnych dla wszystkich 12 porównywanych miast.

Jak czytać wykres radarowy?

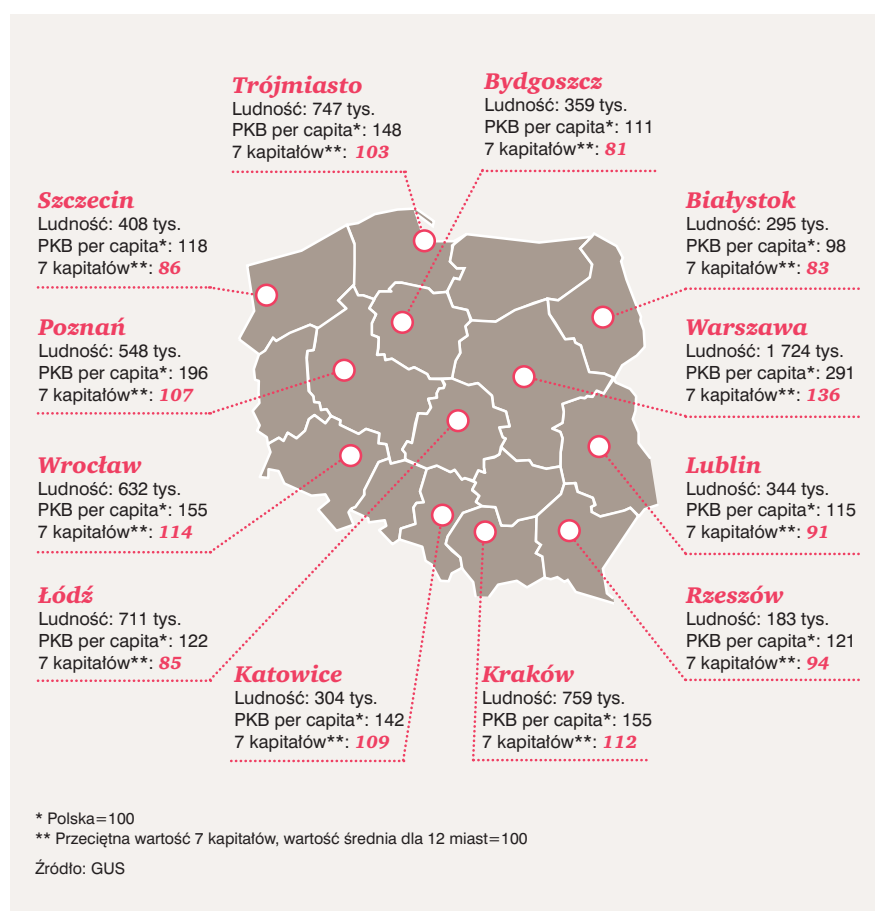
Przy prezentacji 7 kapitałów posługujemy się wykresami radarowymi, pozwalającymi mierzyć sytuację miasta w kilku obszarach lub podobszarach wchodzących jednocześnie w skład kapitału: im więcej obszarów, tym więcej osi, na których odkładamy wartości wskaźników charakteryzujących sytuację miasta. Połączone punkty na osiach tworzą figurę – trójkąt, czworokąt lub pięciokąt (ile osi, tyle wierzchołków ma figura).

Na wykresach pokazano kształtowanie się kapitału analizowanego miasta (obszar zaznaczony na czerwono) oraz kształtowanie się kapitałów wszystkich 12 wielkich miast Polski (obszar zaznaczony na szaro – minimalne i maksymalne wskaźniki danego rodzaju kapitału).

Analizując wykres powinniśmy zwrócić uwagę na:

- **Wielkość zakreślonego obszaru** – im obszar większy, tym wyższy poziom kapitału.
- **Kształt figury** – im bardziej proporcjonalny, tym bardziej zrównoważony rozwój poszczególnych mierzonych kapitałów. „Wyciągnięcie” figury w którąkolwiek ze stron sugeruje, że w danej dziedzinie kapitał jest bardziej rozwinięty od średniej, „cofnięcie” któregoś z wierzchołków – że jego rozwój jest tu niedostateczny.

Podstawowe dane o polskich metropoliach

Dane dotyczące ludności z końca 2013, PKB na głowę mieszkańca z 2012 roku (najświeższe dostępne dane GUS i szacunki PwC) oraz przeciętna wartość 7 kapitałów w roku 2014.

Miniona dekada była okresem dużego sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej.

Wyniki badania 2015: Bydgoszcz na tle pozostałych polskich metropolii

Polskie metropolie i obszary metropolitalne stanowią najważniejszą, z gospodarczego punktu widzenia, część kraju.

W 12 miastach objętych badaniem mieszka 7,5 miliona osób, czyli 19% całej ludności kraju, wytwarzając 34% całkowitego PKB. Jednak w 12 obszarach metropolitalnych powstałych wokół tych miast, mieszka 15,7 miliona osób, czyli 41% całej ludności, wytwarzając aż 54% całkowitego PKB Polski. Metropolie są nie tylko centrum życia gospodarczego, ale również – a może przede wszystkim – centrami kulturowymi, ośrodkami największej aktywności naukowej, artystycznej, edukacyjnej.

Sukces metropolii jest kluczową determinantą sukcesu całego regionu.

Miniona dekada była okresem sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej. Przy realnym wzroście PKB w kraju o 35% w latach 2005-14, przeciętny wzrost w 12 metropoliach wyniósł 34%.

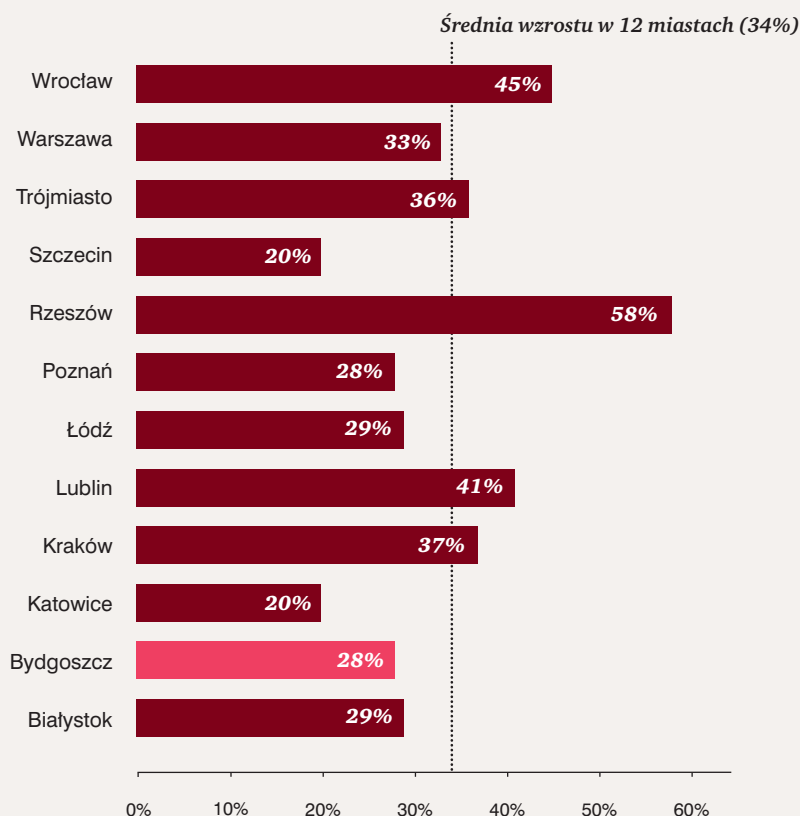
7,5 mln

osób czyli

19%

całej ludności kraju, mieszka w 12 miastach objętych badaniem

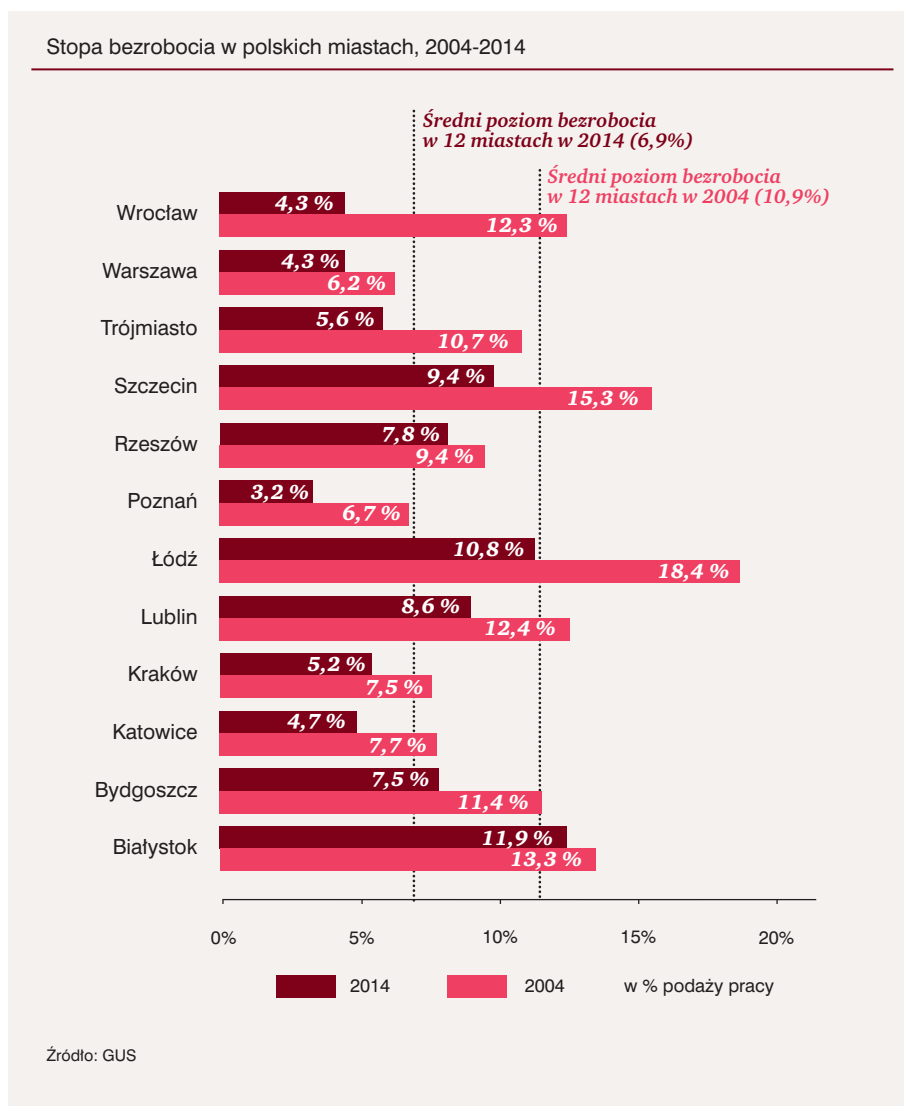
Realny wzrost PKB polskich miast, 2004-2012

Źródło: szacunki PwC na podstawie danych GUS

Najwyższe tempo wzrostu odnotował Rzeszów (o 58%), Wrocław (45%), Lublin (41%) i Kraków (37%). Dobre wyniki uzyskane przez dwa miasta Polski wschodniej sugerują, że są one w stanie korzystać ze środków rozwojowych zarezerwowanych dla tej części kraju. Poniżej średniej kształtują się wyniki Szczecina i Katowic (wzrost o 20%). O ile w przypadku Katowic może to być stale efekt szczególnie trudnych procesów restrukturyzacyjnych na Śląsku, o tyle wynik Szczecina może oznaczać bowiem kłopoty rozwojowe samego miasta, nie wykorzystującego wciąż atutów tworzonych przez położenie geograficzne.

Sukcesy w zakresie wzrostu gospodarczego, a także obserwowane trendy demograficzne (w tym zjawiska emigracji) spowodowały w ciągu minionej dekady radykalną poprawę na rynku pracy we wszystkich badanych miastach. Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach spadła z 11% w roku 2004 poniżej 7% w roku 2014. Progres była największy w kwitującym gospodarzo Wrocławiu oraz w kończącej trudny proces transformacji i zwiększającej dywersyfikację gospodarki Łodzi (w obu przypadkach spadek stopy bezrobocia o 8 punktów procentowych).

W końcu roku 2014 bezrobocie rejestrowane utrzymywało się na wysokim poziomie (ponad 6%) w 3 metropoliach Polski wschodniej oraz w Łodzi, Szczecinie i Bydgoszczy. Mimo dynamicznego spadku w ciągu ostatnich 10 lat, jest to nadal oznaką poważnych wyzwań rozwojowych w tych miastach. W przypadku pozostałych 6 metropolii odnotowane rejestrowane bezrobocie poniżej 6% oznaczało, że w praktyce rynek pracy był zbilansowany, a niekiedy być może występowało zjawisko nadwyżkowego popytu na pracę.

Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach w 2004 roku wynosiła

11%

w roku 2014 spadła poniżej

7%

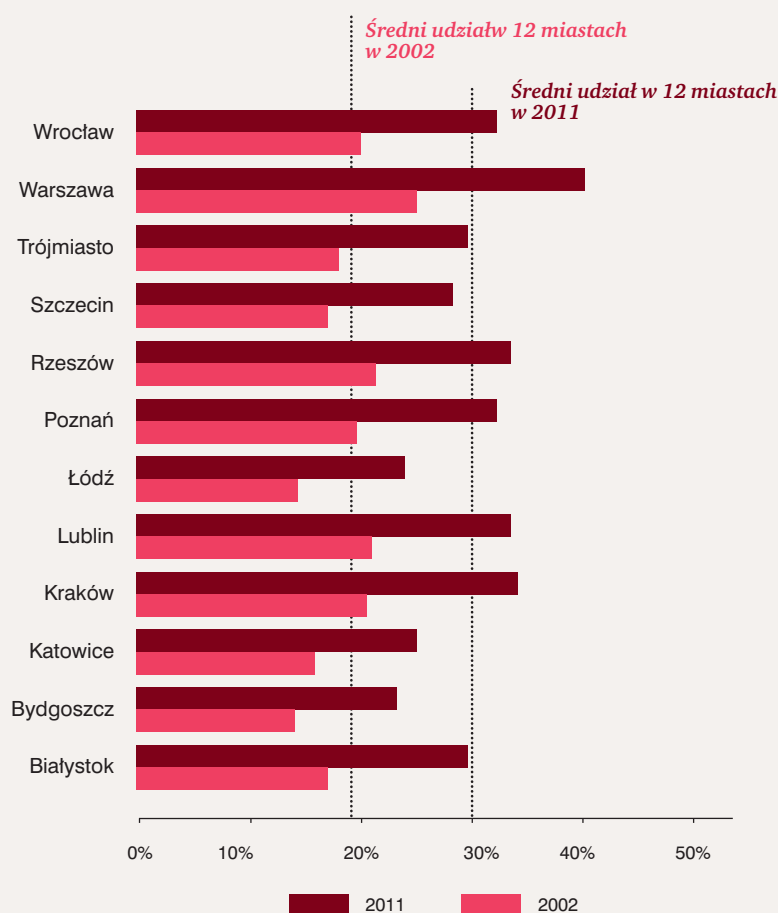
Głównym czynnikiem długookresowych zmian była niewątpliwie poprawa najcenniejszego z kapitałów rozwojowych polskich miast – kapitału ludzkiego i społecznego. W ciągu dekady 2002-11 (wyznaczonej przez kolejne spisy powszechne ludności przeprowadzone przez GUS), przeciętny odsetek osób z wyższym wykształceniem wśród ludności powyżej 17 lat wzrósł we wszystkich 12 miastach z 19% do 30%, przy czym największy wzrost tego wskaźnika odnotowała Warszawa i Kraków (po 14%), a listę zamykają Łódź, Katowice i Bydgoszcz (po 9%).

W roku 2011 najwyższym odsetkiem osób z wyższym wykształceniem szczyła się Warszawa (40%), a za nią Kraków, Wrocław, Poznań, Lublin i Rzeszów (33-34%). Najmniej korzystnie – spośród badanych miast – sytuacja przedstawiała się pod tym względem w Łodzi, Bydgoszczy i Katowicach (23-25%), choć biorąc pod uwagę początek badań miasta te odnotowały znaczącą poprawę.

40%

wynosił odsetek osób z wyższym wykształceniem w Warszawie w 2011 roku

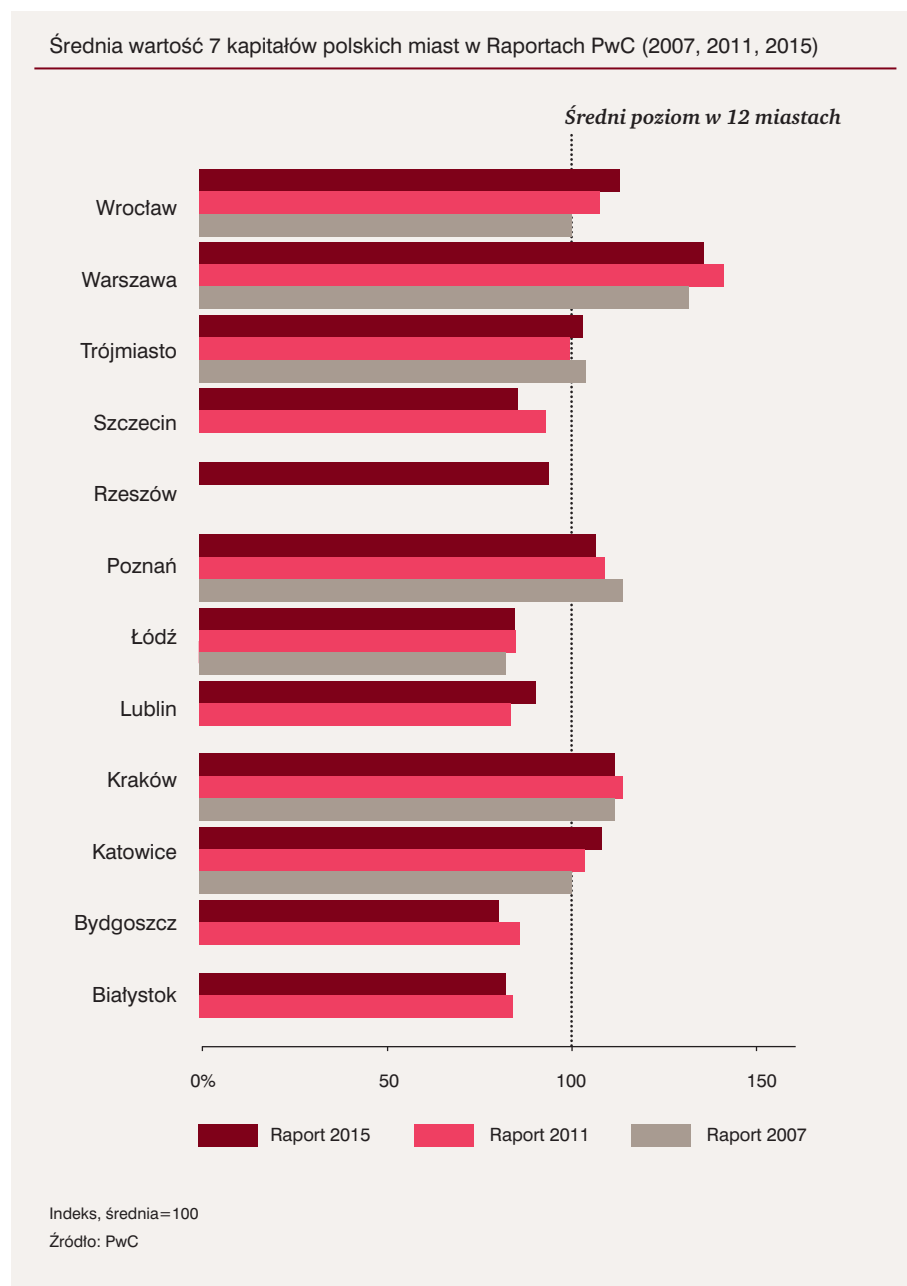
Udział osób z wyższym wykształceniem w polskich miastach, 2002-2011

Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%).

Kapitał ludzki i społeczny jest tylko jednym z 7 kapitałów, które mierzymy w 12 polskich metropoliach. Choć rozwój każdego z nich należy analizować odrębnie, wskaźnik średniego poziomu rozwoju 7 kapitałów, oraz jego zmiany w czasie, mogą dać pewne pojęcie o dynamice zachodzących przemian.

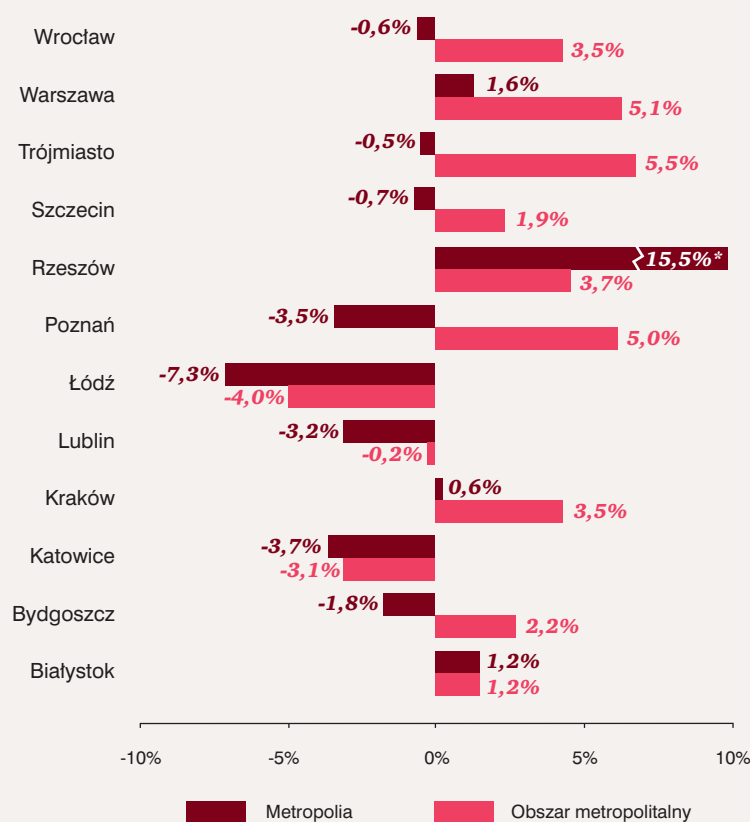
Nie ma wątpliwości, że w odniesieniu do wszystkich badanych miast mieliśmy do czynienia ze wzrostem 7 kapitałów. Jednak nie był on we wszystkich metropoliach równie dynamiczny. W ciągu minionej dekady kapitały rosły zdecydowanie szybciej niż przeciętnie w przypadku Wrocławia i Katowic (w krótszym okresie 4 lat, dla którego mamy porównywalne dane, również w Lublinie). W Warszawie, Krakowie, Łodzi i Trójmieście wzrost kapitału był bliski średniemu (w krótszym okresie również w Białymstoku). Wzrost kapitałów nieco wolniejszy od przeciętnego odnotował Poznań (w krótszym okresie również Szczecin i Bydgoszcz). Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%). Poniżej średniej lokuje się przeciętny poziom 7 kapitałów w Rzeszowie i Lublinie (91-94%), Łodzi i Szczecinie (85-86%), a także w Białymstoku i Bydgoszczy (81-83%).

W ostatecznym rozrachunku, jednym z najważniejszych wskaźników określających relatywne powodzenie polskich metropolii w ciągu minionej dekady są zmiany ludności zaobserwowane na całym obszarze metropolitalnym, będące wynikiem zarówno zmian demograficznych, jak zjawisk migracyjnych. Wzrost ludności obszaru metropolitalnego oznacza generalnie duży sukces rozwojowy, spadek – niepożądaną kumulację nierozwiązanych wciąż problemów. Charakterystycznym zjawiskiem było przy tym w większości przypadków zmniejszenie ludności samego miasta, któremu towarzyszył wzrost ludności na obszarach otaczających. Wyjątkami od tej reguły były tylko Warszawa i Kraków, gdzie wzrosła zarówno ludność miasta, jak obszarów otaczających. Wzrost populacji Rzeszowa i Białegostoku wynikał głównie z rozszerzenia granic obu miast.

Największy wzrost liczby ludności nastąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania (wzrost o 5%), a także Wrocławia, Krakowa i Rzeszowa (wzrost o 3,5%). Wolniejszy wzrost wystąpił na obszarach metropolitalnych Bydgoszczy, Szczecina i Białegostoku (wzrost o 1-2%). Ludność obszaru metropolitalnego Lublina nie uległa zmianie, natomiast znaczący spadek nastąpił w obszarach metropolitalnych Katowic i Łodzi (spadek o 3-4%).

Zmiany liczby ludności w polskich obszarach metropolitalnych, 2004-2013

* Wzrost wynikał głównie z rozszerzenia obszaru miasta

Źródło: GUS

5%

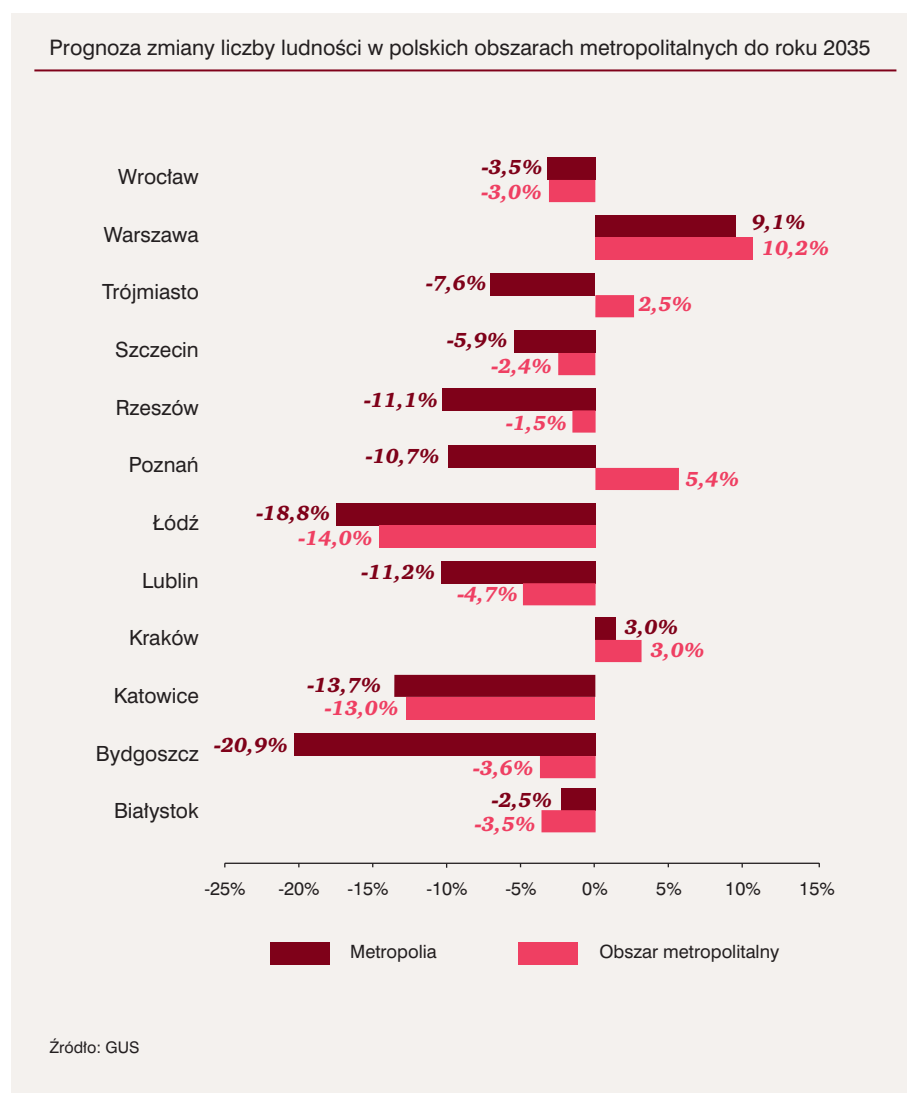
to największy wzrost liczby ludności, który wystąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania

Zgodnie z prognozą GUS, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie.

Daleko większe znaczenie ma jednak prognoza ludności GUS na najbliższe 20 lat, wynikająca z analizy obecnej struktury demograficznej i obserwowanych trendów w zakresie migracji. Zgodnie z tą prognozą, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie. W pozostałych polskich metropoliach populacja zmniejszy się, a największy spadek oczekiwany jest w Bydgoszczy i Łodzi (spadek po ok. 20%). Spadek liczby ludności metropolii skompensowany będzie w pełni wzrostem liczby ludności obszarów otaczających jedynie w przypadku Poznania i Trójmiasta.

W efekcie tego, do roku 2035 zwiększeniu ulegnie ludność obszarów metropolitalnych Warszawy, Krakowa, Poznania i Trójmiasta, a spadnie ludność pozostałych obszarów metropolitalnych (najsilniej łódzkiego i katowickiego). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym, według dzisiejszej definicji tego wieku, zwiększy się w polskich metropoliach z 22% do 27%. Najlepiej sytuacja będzie się pod tym względem kształtować w Warszawie i Krakowie (25%), najmniej korzystnie w Łodzi (31%).

Należy jednak dodać, że obecna prognoza GUS w nieznacznym stopniu uwzględnia możliwe kształtowanie się trendów migracyjnych, a zwłaszcza imigracji do Polski. W przypadku prawdopodobnego wyraźnego wzrostu liczby imigrantów, trendy w zakresie zmian populacji i struktury demograficznej polskich metropolii i obszarów metropolitalnych mogą ulec poprawie, zwłaszcza w przypadku metropolii które odniosą wyraźny sukces w zakresie rozwoju gospodarki i poprawy jakości życia.

Wyzwania na przyszłość: strategia i współpraca

Trudno porównać polskie metropolie dnia dzisiejszego nie tylko z ich obrazem sprzed ćwierć wieku, kiedy zaczynała się polska transformacja, ale nawet sprzed dekady, kiedy Polska zaczynała dopiero odczuwać pierwsze efekty członkostwa w Unii Europejskiej.

Zmiany są ogromne i wielowymiarowe, dotykające każdej dziedziny życia miast i ich mieszkańców. Mimo to, droga do pokonania w celu zapewnienia poziomu i jakości życia na poziomie takim, jak w dobrze rozwiniętych metropoliach zachodniej Europy, pozostaje ciągle jeszcze daleka. Wysiłek, jaki muszą podjąć w tym celu w najbliższych latach polskie metropolie, jest więc nadal znaczący.

Rozwój gospodarczy, integracja europejska i przemiany zachodzące w kraju i społeczeństwie dały polskim miastom szansę na wyraźne przyspieszenie procesu akumulacji kapitału rozwojowego we wszystkich siedmiu obszarach, które uznajemy za kluczowe dla ich przyszłości.

Należy jednak pamiętać, że kapitał rozwojowy akumuluje się latami, a na efekty wzrostu zasobów kapitału w postaci zwiększenia dochodów, aktywności gospodarczej i jakości życia mieszkańców trzeba często długo czekać. Kluczowe znaczenie ma więc przyjęcie odpowiedniej, strategicznej i długookresowej perspektywy w planowaniu rozwoju miasta, bazującej na kluczowych zasobach i eliminującej główne niedostatki w zakresie 7 kapitałów. Wybór strategii, a następnie jej skuteczna realizacja wymaga umiejętnego współdziałania wszystkich instytucji zainteresowanych sukcesem rozwojowym: władz, biznesu i społeczeństwa obywatelskiego. Prawdziwy sukces osiągną tylko te metropolie, których mieszkańcy będą umieli zdobyć się na taką współpracę.

Bydgoszcz

Najważniejsze wnioski i rekomendacje

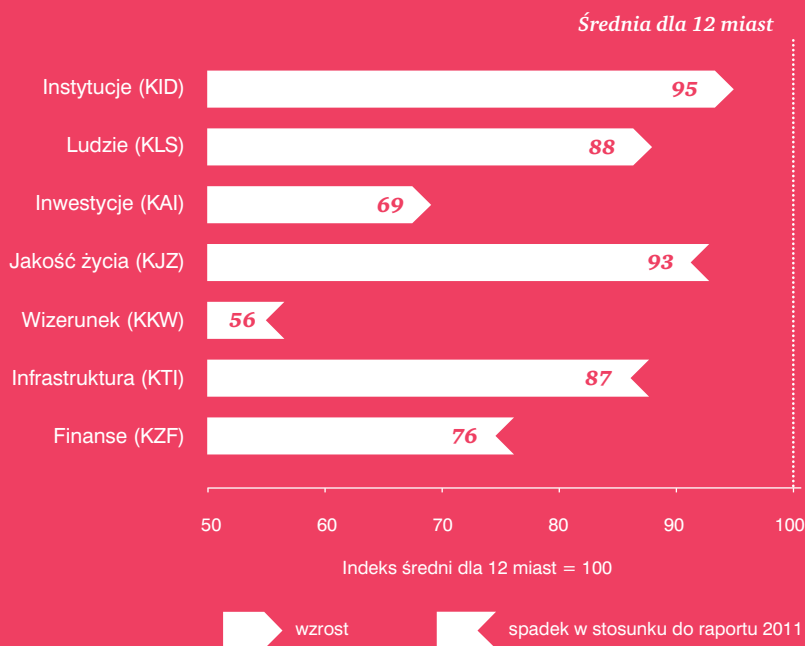

Miasto nad Brdą: potencjał do pełnego wykorzystania

Nie ma wątpliwości, że Bydgoszcz posiada wysoki potencjał rozwojowy. Jak do tej pory jego wykorzystanie nie jest tak dynamiczne jak można oczekiwać. Spośród 7 kapitałów, z których wszystkie z nich wzrosły w porównaniu do 2011 roku, 3 z nich rozwijają się szybciej niż w 2011, 4 rozwijają się, ale wolniej niż do tej pory. Wzrost PKB jak i postęp w zakresie budowy 7 kapitałów są obszarami do poprawy. Na szczególną uwagę zasługuje stosunkowo niewielka (w porównaniu z innymi miastami) skuteczność w wykorzystaniu funduszy unijnych dla rozwiązania problemów Bydgoszczy.

Miasto ma przed sobą wiele wyzwań do rozwiązania, w tym fundamentalne – wizerunek oraz atrakcyjność inwestycyjną. Na dłuższą metę, kluczowe znaczenie ma jednak poprawa stanu kapitału ludzkiego, w tym przede wszystkim poprawa stanu edukacji i poziomu wykształcenia mieszkańców (dotyczy to zwłaszcza edukacji na poziomie wyższym, mimo że miasto nie ma bezpośredniego wpływu na edukację wyższą). Nie mamy wątpliwości, że zadanie to byłoby łatwiejsze do rozwiązania przy ściślejszej współpracy z sąsiednim Toruniem. Warto podkreślić, że mimo niskiego kapitału atrakcyjności inwestycyjnej,

miasto nie było zupełnie pomijane przez inwestorów. Poprawa w zakresie warunków inwestowania i wizerunku Bydgoszczy, możliwa w przypadku skutecznej i konsekwentnie realizowanej strategii rozwojowej, mogłaby znacząco poprawić sytuację miasta i jego perspektywy rozwoju. Największymi szansami dla miasta, które pozwolą uzyskać w przyszłości przewagę nad innymi metropoliami jest rozwój potencjału kultury wysokiej oraz wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem dobrych przykładów opartych chociażby na świetnie prosperującej produkcji taboru kolejowego.

Najmocniejsze strony miasta:

- Stosunkowo wysoka jakość życia wyrażona wysokim poczuciem bezpieczeństwa oraz niską uciążliwością ruchu drogowego
- Aktywność społeczeństwa obywatelskiego

Główne problemy do rozwiązania:

- Poprawa wizerunku miasta
- Stymulacja rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego
- Poprawa jakości edukacji, zwłaszcza na poziomie uniwersyteckim
- Poprawa warunków do inwestowania i skuteczniejsze przyciąganie inwestorów
- Lepsze wykorzystanie funduszy unijnych

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta.

Ludzie

Dlaczego mierzymy Kapitał Ludzki i Społeczny?

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta. We współczesnym świecie można kupić niemal wszystko: wynająć firmę reklamową, która dokona promocji miasta, znaleźć inwestorów, którzy wyłożą pieniądze na rozwój infrastruktury, zbudować sprawną administrację i system internetowej obsługi mieszkańców miasta. Ale nic nie zastąpi ludzi: ich kwalifikacji, zapału do pracy, aktywności w działalności gospodarczej i społecznej. Na dłuższą metę to właśnie ludzie – a szerzej mówiąc, Kapitał Ludzki i Społeczny, czyli zespół cech określających wartość posiadanych zasobów ludzkich – decydują o rozwoju ekonomicznym i o sukcesie miasta.

Wartość zasobów ludzkich zależy od wielu czynników. Na część z nich możemy wpływać w niewielkim stopniu (np. na strukturę demograficzną). Nie można również zmusić ludzi do działalności gospodarczej i społecznej – choć można starać się do niej zachęcać i ułatwiać wszelkie inicjatywy w tym zakresie. Ale w niektórych dziedzinach – np. edukacji albo rynku pracy – możliwości aktywnych działań ze strony władz miejskich są całkiem spore.

Definicja Kapitału Ludzkiego i Społecznego (KLS)

Kapitał Ludzki i Społeczny oznacza syntetyczną miarę wartości zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznajemy pięć cech: demografię, wykształcenie, nastawienie mieszkańców do gospodarki rynkowej, funkcjonowanie na rynku pracy oraz aktywność społeczeństwa obywatelskiego.

KLS: sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna miasta określona jest w pierwszej kolejności przez strukturę wieku oraz przez liczbę rodzących się dzieci. Zgodnie z przyjętą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie demografii to: wskaźnik obciążenia demograficznego, udział osób starszych w ludności miasta oraz liczba urodzin dzieci na 1000 mieszkańców.

Ogólna sytuacja demograficzna Bydgoszczy jest zadawalająca – nie odbiega w sposób znaczący od innych miast (wskaźniki we wszystkich przypadkach kształtują się nieznacznie poniżej średniej dla 12 największych metropolii). Uwagę może przykuwać jedynie stosunkowo niski współczynnik urodzeń.

Przy średnim poziomie KLS w zakresie demografii dla 12 porównywanych miast równym 100, KLS w Bydgoszczy wyznaczamy na poziomie 96,9.

KLS: wykształcenie

We współczesnej gospodarce o jakości zasobów ludzkich decydują w znacznej mierze kwalifikacje. Pomiar wymaga więc dokonania analizy przeciętnego poziomu wykształcenia mieszkańców: im lepsze wykształcenie, tym bardziej atrakcyjnym miejscem staje się miasto do inwestowania i prowadzenia działalności.

W naszej metodyce, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie wykształcenia to odsetek osób z wykształceniem wyższym i średnim, liczba studentów szkół wyższych przypadających na 1000 mieszkańców oraz wskaźnik czytelnictwa gazet (procent ludności regularnie czytających jeden z 3 głównych dzienników ogólnokrajowych).

Wskaźniki wykształcenia ludności Bydgoszczy znajdują się poniżej średniej badanej. Wpływ na to mają wskaźniki dotyczące wykształcenia w mieście na tle innych 12 metropolii wyrażone odsetkiem osób z wykształceniem wyższym lub średnim oraz aktywnymi studentami szkół wyższych per capita. Wskaźniki te są poniżej wartości średnich dla analizowanych miast. Także liczba studentów należy do najniższych w badanej grupie (po uwzględnieniu wielkości miasta), jak też wskaźnik czytelnictwa.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS Bydgoszczy w zakresie wykształcenia wyliczamy na poziomie 70,3.

Ludzie

KLS: stosunek do gospodarki rynkowej

Na perspektywy rozwoju wpływa też stosunek mieszkańców miasta do gospodarki rynkowej – tam, gdzie ludzie bardziej akceptują reguły rynku, łatwiej się też do niego dostosowują, są bardziej aktywni i odnoszą większe sukcesy gospodarcze.

Wskaźnikiem użytym do pomiaru KLS w tym zakresie jest zarejestrowany odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą.

KLS: rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy, z punktu widzenia kapitału ludzkiego, to przede wszystkim dostępność pracowników o poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach. W mieście o wysokim kapitale ludzkim powinniśmy obserwować niską stopę bezrobocia.

KLS w zakresie rynku pracy mierzymy analizując stopę bezrobocia – ogólną oraz wyliczoną jedynie dla młodzieży.

KLS: aktywność społeczeństwa obywatelskiego

Wysoka aktywność społeczeństwa obywatelskiego oznacza, że w mieście istnieje duży kapitał społeczny – ludzie są gotowi do działań we wspólnym interesie.

KLS w zakresie aktywności społeczeństwa obywatelskiego mierzymy poprzez ilość zgłoszonych projektów do budżetu partycypacyjnego w przeliczeniu na liczbę mieszkańców oraz średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2011, wybory prezydenckie 2010, europejskie i samorządowe 2014).

Analizowany w tym zakresie wskaźnik przyjmuje dla Bydgoszczy wartości poniżej średniej wszystkich analizowanych miast, głównie z powodu relatywnie niskiej aktywności ekonomicznej mieszkańców. Wyzwanie zatem będzie stanowiło zachęcenie mieszkańców i stworzenie im warunków do zakładania własnej działalności gospodarczej.

KLS Bydgoszczy w zakresie stosunku do gospodarki rynkowej wynosi 92,9 przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100.

Stopa bezrobocia jest na średnim poziomie, natomiast istotnym wyzwaniem dla władz miasta jest wysoka stopa bezrobocia wśród młodzieży. Wynik poniżej przeciętnej dla 12 największych metropolii powinien stanowić sygnał do stworzenia dogodnych warunków do tworzenia nowych miejsc pracy wliczając w to zarówno lokalnych przedsiębiorców jak zewnętrznych inwestorów. Niebanalnego znaczenia nabiera tu dobrze rozwinięty sektor produkcyjny oraz rozwijający się sektor usług BPO/SSC.

Ocena KLS w zakresie rynku pracy przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, dla Bydgoszczy wynosi 78,6.

Wskaźnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego w Bydgoszczy przyjmuje średnią wartość spośród badanych miast. Przeciętna frekwencja w wyborach jest poniżej średniej, natomiast liczba projektów zgłoszonych do budżetu partycypacyjnego jest wyższa od średniej przyjętej dla 12 największych metropolii. Odczytywać to można zatem jako wzrost dojrzałości społeczeństwa demokratycznego oraz rozwój zainteresowania mieszkańców bieżącymi sprawami miasta.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS dla Bydgoszczy w zakresie aktywności społecznej szacujemy na poziomie 99,8.

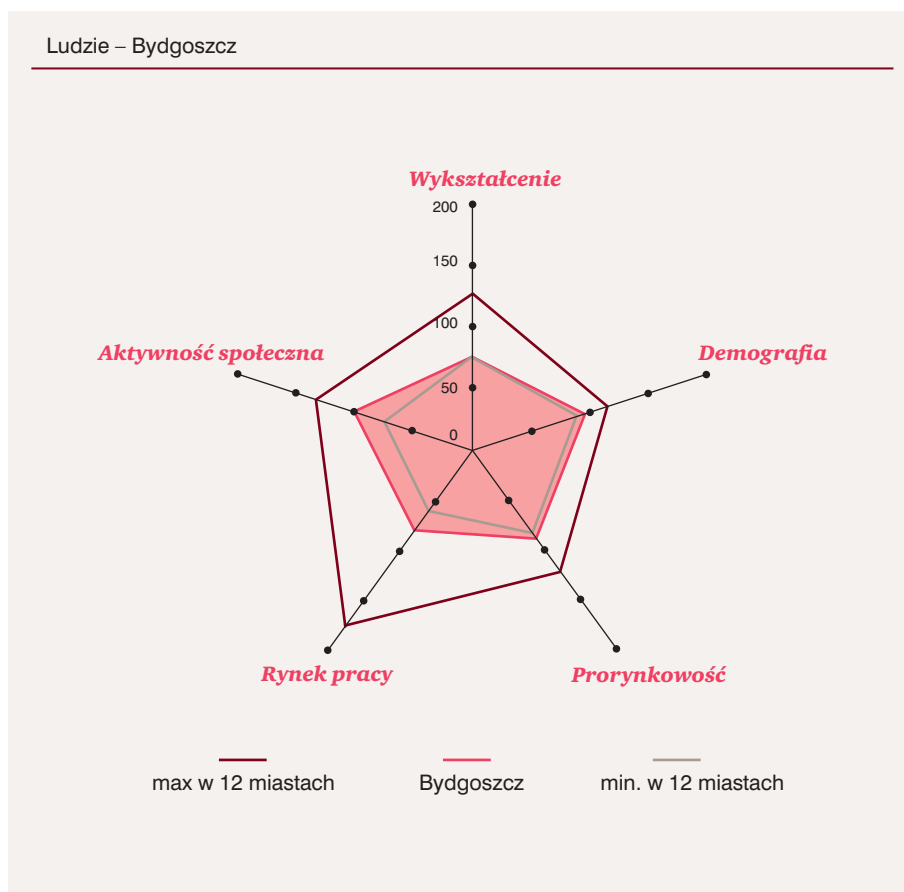
Ludzie – Podsumowanie

Kapitał Ludzki i Społeczny Bydgoszczy: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Bydgoszczy szacujemy na 87,7.

Na korzyść miasta oddziałuje sytuacja demograficzna. Aktywność społeczeństwa obywatelskiego, podobnie jak poruszanie się w gospodarce rynkowej kształtują się na poziomie równym średniej 12 największych metropolii. Wyzwania są natomiast związane głównie z wykształceniem i sytuacją na rynku pracy.

Polityka władz mająca na celu poprawę w tym zakresie powinna koncentrować się na obszarach stymulowania aktywności społecznej i przedsiębiorczości, a długofalowa strategia budowania wysokiego kapitału ludzkiego i społecznego miasta powinna uwzględniać również wsparcie rozwoju edukacji (zwłaszcza szkolnictwa wyższego, co będzie szczególnym wyzwaniem biorąc pod uwagę, że miasto nie ma bezpośredniego wpływu na jego rozwój w regionie). Powinno to mieć pozytywne przełożenie również na sytuację na rynku pracy.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Bydgoszczy szacujemy na

87,7

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy.

Jakość Życia

Dlaczego mierzymy Kapitał Jakości Życia?

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć swoim mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia w mieście powoduje, że ludzie chętnie decydują się tu właśnie mieszkać i pracować, poszukiwani specjaliści odrzucają oferty przeniesienia się do innych ośrodków krajowych lub zagranicznych, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu to swojej działalności. Wysoka jakość życia oznacza również dumę i zadowolenie ze swojego miasta, podczas gdy niska jakość życia rodzi rozczarowanie i frustrację.

Na ocenę jakości życia w mieście składa się wiele czynników. Ważną rolę odgrywa stan środowiska naturalnego, istotna jest także dostępność wysokiej jakości usług medycznych i edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma poczucie bezpieczeństwa – w mieście, w którym go brakuje, nawet najwspanialsze centra rozrywkowe i najlepsze usługi nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy i goście czuli się naprawdę dobrze.

Definicja Kapitału Jakości Życia (KJZ)

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy. Przy pomiarze KJZ bierzemy pod uwagę pięć aspektów jakości życia: stan środowiska naturalnego, poziom usług medycznych, poziom usług edukacyjnych, odczucie bezpieczeństwa oraz nowo dodany wskaźnik uciążliwości ruchu drogowego.

KJZ: stan środowiska naturalnego

Miasta o dobrym stanie środowiska naturalnego dają swoim mieszkańcom daleko większe poczucie komfortu i zadowolenia z życia niż miasta zatrute. Trzeba jednak pamiętać, że w dziedzinie ekologii – jak w wielu innych – obiegowe sądy są często trudne do zwalczania, a spektakularne porażki lub sukcesy (np. pojawienie się niewidzianych od lat gatunków ptaków lub ryb) robią często większe wrażenie od rzeczywistych pomiarów stopnia zanieczyszczenia środowiska.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego, to: pomiar zanieczyszczenia powietrza (indeks emisji różnego typu zanieczyszczeń gazowych i pyłowych) oraz procent oczyszczanych ścieków.

Pod względem wskaźników obrazujących stan środowiska naturalnego Bydgoszcz lokuje się w przedziale bliskim wartościom średnim dla analizowanych miast. Bardzo wysoki i zadowalający wynik dotyczy natomiast emisji CO₂ co pokazuje wysoką jakość powietrza miejskiego tak ważnego dla jego mieszkańców.

Przy średnim poziomie KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego dla 12 miast równym 100, KJZ w obszarze stanu środowiska naturalnego w Bydgoszczy wyznaczamy na poziomie 97,2.

Jakość Życia

KJZ: jakość opieki zdrowotnej

Dostępność odpowiedniej jakości usług medycznych jest jednym z czynników które w największym stopniu rzutują na ocenę warunków życia w mieście. Przy generalnych problemach, które mają w tym zakresie wszystkie miasta Polski, sytuacja poszczególnych metropolii jest bardzo zróżnicowana.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KJZ w zakresie usług medycznych to liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców, wskaźnik śmiertelności niemowląt, liczbę punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia na terenie miasta (ranking szpitali Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia i 'Rzeczpospolitej') oraz przeciętny czas oczekiwania na wizytę u specjalisty (ginekologa).

Wyniki pomiaru wskazują, że sytuacja w zakresie dostępności dobrej jakości usług medycznych jest w Bydgoszczy poniżej średniego poziomu, co może być skutkiem niskiej liczby lekarzy (poniżej średniej dla analizowanych 12 największych metropolii), a w ślad za tym stosunkowo wysokiego czasu oczekiwania na wizytę u specjalisty. Poziom śmiertelności niemowląt, uważany za najbardziej syntetyczny miernik funkcjonowania służby zdrowia, jest na poziomie dość wysokim. Stosunkowo wysoką lokatę zajmują natomiast bydgoskie placówki w rankingu szpitali (wartość wskaźnika powyżej średniej i plasuje Bydgoszcz na czwartej pozycji wśród analizowanych miast).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Bydgoszczy w tym zakresie wynosi 88,5.

KJZ: jakość edukacji

Jakość usług edukacyjnych jest często jednym z pierwszych pytań padających przy porównaniu ogólnej jakości życia w mieście. Z jednej strony dobre szkoły, do których można posłać dzieci i wysoko notowane wyższe uczelnie przyciągają nowych mieszkańców i ułatwiają decyzję o osiedleniu się – czasowo, lub na stałe (wpływa to na dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników). Z drugiej strony, dobra edukacja pozwala na szybszy awans cywilizacyjny i gospodarczy miasta, wpływając na sądy o perspektywach jego rozwoju.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KJZ są: punkty zdobyte przez najważniejsze uczelnie miasta w rankingu wyższych uczelni (ranking 'Perspektyw'), wskaźnik zdawalności matur w roku 2014.

Syntetyczny wskaźnik obrazujący jakość usług edukacyjnych przyjmuje w przypadku Bydgoszczy niską wartość. Na taki obraz wpłynęła przede wszystkim niska (zbliżona do Rzeszowa) wśród analizowanych miast liczba punktów zdobytych w rankingu uczelni wyższych przez bydgoskie uczelnie. Wskaźniki obrazujące sytuację szkolnictwa gimnazjalnego, ponadgimnazjalnego i podstawowego (zdawalność odpowiednich egzaminów) kształtują się na poziomie bliskim średniej dla analizowanych miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ Bydgoszczy w zakresie jakości edukacji szacuje się na poziomie 66,5.

Jakość Życia

KJZ: odczucie bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa ma wiele wymiarów: ważne jest zarówno fizyczne bezpieczeństwo mieszkańców (skala przestępczości i bezpieczeństwo ruchu drogowego), ochrona przed klęskami żywiołowymi i nieszczęśliwymi wypadkami, a także poczucie bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i możliwości znalezienia pracy.

W pomiarze KJZ w zakresie odczucia bezpieczeństwa ograniczyliśmy się do sfery bezpieczeństwa fizycznego i użyliśmy jako wskaźników: liczby odnotowanych przestępstw oraz liczby kolizji i wypadków drogowych (wszystko w odniesieniu do liczby mieszkańców) oraz liczby kamer w monitoringu miejskim na kilometr kwadratowy powierzchni miasta.

W zakresie odczucia bezpieczeństwa pozycja Bydgoszczy jest dobra, a wskaźnik sytuuje się zdecydowanie powyżej średniej dla analizowanych miast. Na szczególną uwagę zasługują wskaźniki dotyczące przestępstw oraz wypadków drogowych, które są wysoko ponad średnią i budują poczucie bezpieczeństwa w mieście.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Bydgoszczy w zakresie bezpieczeństwa kształtuje się na poziomie 108,2.

KJZ: uciążliwość ruchu drogowego

Uciążliwość ruchu drogowego jest nowym obszarem, wprowadzonym do pomiaru w bieżącym raporcie. Długi czas spędzany w korkach oznacza zarówno wyraźne pogorszenie jakości życia, jak realne straty gospodarcze.

W pomiarze KJZ w zakresie uciążliwości ruchu drogowego użyliśmy jako wskaźników: wskaźnika uciążliwości korków (mierzonego jako wzrost czasu potrzebnego na przejazd z centrum miasta do największych dzielnic mieszkaniowych w godzinach szczytu) oraz liczby samochodów na kilometr kwadratowy.

Uciążliwość ruchu drogowego jest w Bydgoszczy niewielka. Spowodowane jest to głównie ilością samochodów na km² miasta co zapewnia również płynny ruch miejski i redukuje liczbę uciążliwych korków. Dzięki temu poruszanie się w mieście jest wygodne i płynne.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Bydgoszczy w zakresie uciążliwości ruchu drogowego kształtuje się na poziomie 105,8.

Jakość Życia – Podsumowanie

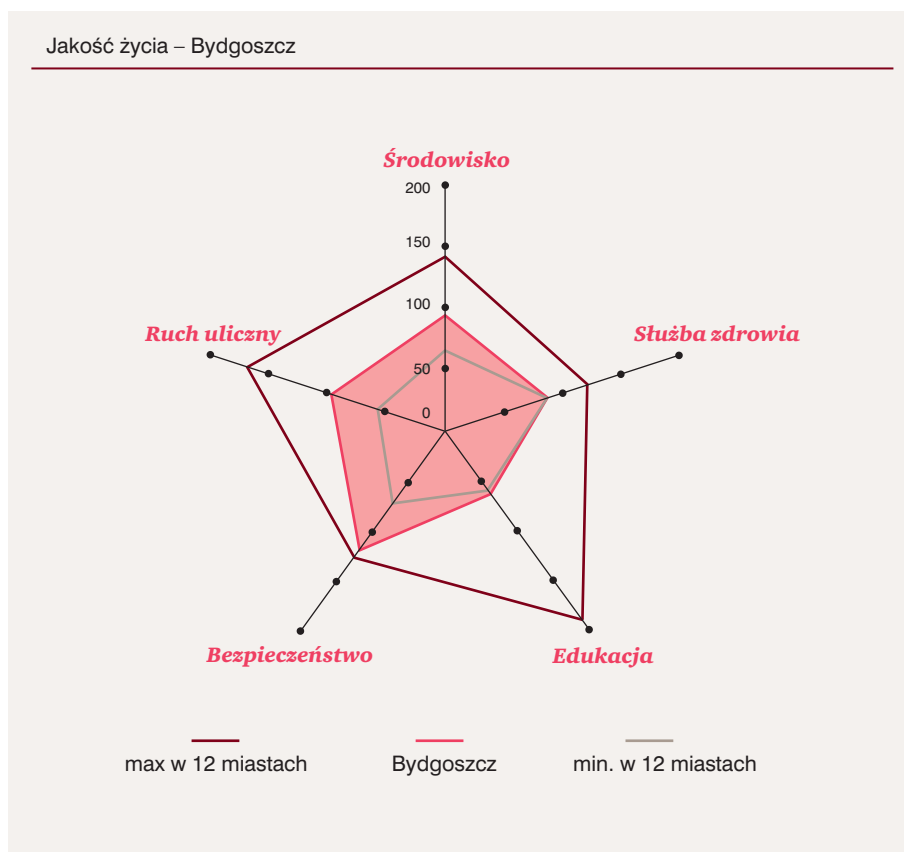
Kapitał Jakości Życia Bydgoszczy: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Bydgoszczy oszacowany został na poziomie 93,2.

Ocenę Bydgoszczy pogarszają przede wszystkim niskie wartości wskaźników opisujących jakość edukacji oraz służby zdrowia.

Dla poprawy kapitału jakości życia w Bydgoszczy istotne będzie zarówno utrzymanie na wysokim poziomie wskaźników, których wartości obecnie wyróżniają miasto Bydgoszcz (niski poziom emisji CO₂, punkty zdobyte w rankingach szpitali, niski poziom przestępczości i wypadków drogowych) jak i wysiłki na rzecz znaczącej poprawy jakości usług edukacyjnych, zwłaszcza na poziomie szkolnictwa wyższego, na które miasto jednak nie ma bezpośredniego wpływu, oraz opieki medycznej.

Na uwagę zasługują natomiast poziom bezpieczeństwa oraz ruch uliczny w dużym stopniu budujące wygodę życia w mieście.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Bydgoszczy oszacowany został na poziomie

89,5

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz.

Wizerunek

Dlaczego mierzymy Kapitał Kultury i Wizerunku?

We współczesnym świecie i współczesnej gospodarce, decyzje o kupnie towarów i usług podejmujemy nie tylko na podstawie ich rzeczywistych walorów, ale na podstawie naszych wyobrażeń o produkcie. Ważne jest to, co kojarzy nam się z daną marką: jej prestiż, jakość, zaufanie które do niej mamy. Z miastami jest podobnie. Obok tego, co miasto oferuje mieszkańcom i firmom, niesłychanie istotne jest to, z czym miasto się nam kojarzy, czyli jego wizerunek. Miasto o wizerunku miejsca dynamicznego, przyjaznego, interesującego, dobrego do życia, przyciągnie zarówno turystów, jak inwestorów.

Wizerunek miasta zależy od wielu czynników. Wiele znaczą obiegowe sądy i generalne wyobrażenia o mieście, które często niełatwo zmienić (zwłaszcza sądy negatywne – albo po prostu brak jakiegokolwiek rozpoznawalnego wizerunku). Odmocniły rolę odgrywają także czynniki kulturowe – i to dotyczące zarówno kultury wysokiej, interesującej głównie dla elit intelektualnych, jak kultury życia codziennego, z którą spotykamy się wszyscy na każdym kroku.

Definicja Kapitału Kultury i Wizerunku (KKW)

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz. Przy pomiarze KKW bierzemy pod uwagę trzy cechy: generalne opinie o mieście, kulturę wysoką oraz kulturę życia codziennego.

KKW: generalny wizerunek miasta

Generalny wizerunek dotyczy zarówno ogólnej rozpoznawalności i powszechnie uznanej atrakcyjności miasta, jak postrzegania tradycyjnych walorów jego mieszkańców (np. tradycji solidności i pracowitości).

Zgodnie z naszą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KKW w zakresie generalnego wizerunku to: liczba „dobrych skojarzeń” związanych z miastem dostępna w Internecie (np. ilości stron WWW z nazwą miasta i użytym słowem „kultura”), liczba odwiedzających miasto turystów zagranicznych, ilość recenzji atrakcji turystycznych zgłaszanych w serwisie tripadvisor, obserwowana skala przedsiębiorczości.

Pod względem generalnego wizerunku Bydgoszcz posiada obszary do poprawy.

Bydgoszcz przyciąga relatywnie mało turystów i nie jest odpowiednio wypozycjonowana w internecie oraz w popularnych przewodnikach po Polsce. Nie charakteryzuje się też wysokim odsetkiem osób prowadzących działalność gospodarczą.

Przy średnim poziomie KKW w zakresie ogólnego wizerunku dla 12 miast równym 100, KKW w obszarze generalnego wizerunku miasta szacujemy na poziomie 34,4.

Wizerunek

KKW: kultura wysoka

Na wizerunek miasta w znacznej mierze składa się jego aktywność w zakresie kultury wysokiej. Choć z usług kultury wysokiej korzysta zazwyczaj stosunkowo niewielki odsetek mieszkańców i gości, to właśnie znaczące wydarzenia kulturalne najłatwiej przebijają się do opiniotwórczych mediów i kształtują obraz miasta jako miejsca interesującego, atrakcyjnego i pociągającego.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KKW w zakresie kultury wysokiej, to: budżet miasta na kulturę, liczba koncertów, festiwali filmowych, teatralnych i muzyki poważnej, a także liczba uczestników największych koncertów (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców).

Wskaźniki obrazujące KKW w zakresie kultury wysokiej plasują Bydgoszcz poniżej średniej analizowanych miast. Wynika to – z najniższego spośród analizowanych – budżetu miasta przeznaczonego na kulturę. Istotnym zatem jest rozwijanie oferty unikalnych wydarzeń kultury wysokiej, które mogą kojarzyć się szczególnie z Bydgoszczą, jak Rzeka Muzyki, Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. I Paderewskiego lub Bydgoski Festiwal Operowy.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Bydgoszczy w zakresie kultury wysokiej wynosi 36,7.

KKW: kultura życia codziennego

Większość mieszkańców i gości miasta wyrabia sobie ogólne zdanie na jego temat na podstawie kultury życia codziennego: oferowanego wyboru restauracji, hoteli, liczby przyzwoitych kin, możliwości relaksu w parkach lub udziału w popularnych imprezach masowych.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KKW w tym zakresie są: liczba uczestników imprez masowych w mieście, liczba miejsc dostępnych w kinach, liczba restauracji oraz ilość punktów przyznanych restauracjom wysokiej klasy przez przewodnik kulinarny Gault et Millau (2015), liczba miejsc na stadionach sportowych (wraz ze znajdującymi się w budowie), liczba basenów oraz powierzchnia terenów zielonych w granicach administracyjnych miasta (wszystko w przeliczeniu na liczbę mieszkańców).

Kapitał kultury życia codziennego jest jedną z najsilniejszych stron Bydgoszczy. Duża liczba terenów zielonych oraz liczba miejsc na stadionach tworzą dobre warunki do rekreacji i organizacji imprez masowych. Warto jednak zwrócić uwagę na niższe wyniki w zakresie innych istotnych aspektów związanych z jakością życia (liczba restauracji, liczba miejsc w kinach).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Bydgoszczy osiąga w obszarze kultury życia codziennego poziom równy 98,0.

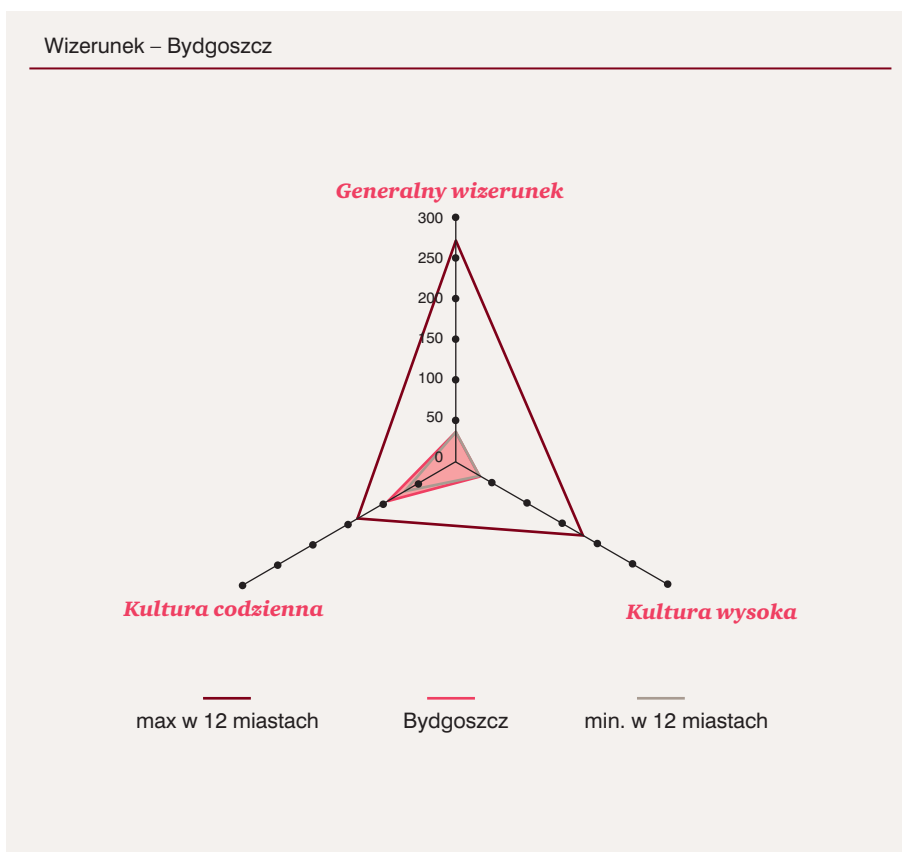
Wizerunek – Podsumowanie

Kapitał Kultury i Wizerunku Bydgoszczy: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Bydgoszczy wynosi 56,4. Jest to wynik, którego podniesienie powinno stanowić cel miasta (do czego Bydgoszcz ma potencjał).

Generalny wizerunek Bydgoszczy wymaga ukształtowania przez aktywną politykę miasta. Wskaźniki sugerują, że miasto nie jest rozpoznawalne na świecie. Wydaje się, że oprócz promocji, pożądane byłyby też działania związane ze wzmacnianiem zasobów wpływających na kształtowanie kultury oraz kultury życia codziennego.

Bydgoszcz posiada istotne wydarzenia kulturalne o skali ogólnopolskiej i międzynarodowej jak Camerimage lub Musica Antiqua Europae Orientalis, które są istotnym nośnikiem promocji i mogą pozwolić wykreować wizerunek Bydgoszczy jako miasto unikalnej światowej sztuki. Pozostaje tylko kwestia promocji tych wydarzeń, tworzenie nowych jak Rzeka Muzyki (które współgra z hasłem „Bydgoszcz urzeka”) lub Festiwal Prapremier. Tak zbudowany wizerunek pozwala przyjąć pewną strategię rozwoju, wokół której można stworzyć wyższy poziom edukacji oraz gałęzie biznesu i przemysł szeroko rozumianej sztuki.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Bydgoszczy wynosi

56,4

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych.

Instytucje

Dlaczego mierzymy Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny?

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych. Jest on również odbiciem aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz sprawności funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

W miastach, które dysponują wysokim Kapitałem Instytucjonalno-Demokratycznym, łatwiej jest wypracować i realizować spójną strategię rozwoju. Poddane demokratycznej kontroli władze wywiązują się lepiej ze swoich obowiązków, posiadają silniejszy mandat społeczny do zarządzania miastem, a aktywność mieszkańców wspomaga je w realizacji wspólnie ustalonych celów. W takiej sytuacji łatwiej o sukces w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego.

Definicja Kapitału Instytucjonalno-Demokratycznego (KID)

Na Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny miasta składa się zarówno jakość działania władz miasta, jak aktywność jego mieszkańców oraz dobra komunikacja na linii władze-mieszkańcy.

Pomiaru rozwoju KID dokonujemy w trzech płaszczyznach: oceny sprawności funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji publicznej), ich wysiłków na rzecz wywiązania się z jednej z najważniejszych funkcji – zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa, oraz aktywności instytucji pozarządowych.

KID: sprawność administracji

Ocena sprawności funkcjonowania władz i administracji ma dwojakie znaczenie. Z jednej strony, w grę wchodzi rzeczywiste oceny, bazujące na doświadczeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Z drugiej strony, na opinie te znaczący wpływ ma sposób komunikowania się władz ze społeczeństwem: włączenie mieszkańców do procesu tworzenia strategii rozwoju oraz odpowiednie wyjaśnianie problemów i celów prowadzonych działań.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KID w zakresie sprawności instytucji miejskich są: wydatki na administrację (w relacji do liczby ludności), czas oczekiwania na wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę (według ocen Związku Firm Deweloperskich), wskaźniki dostępności urzędów (dostosowane do potrzeb mieszkańców godziny otwarcia urzędów, możliwość załatwienia spraw przez internet na platformie epuap), ilość hotspotów samorządowych (nowy wskaźnik w tej edycji badania), udział budżetu partycypacyjnego w wydatkach łącznych miasta (nowy wskaźnik).

Wskaźniki opisujące sprawność działania instytucji miejskich przyjmują dla Bydgoszczy zazwyczaj wartości niższe od średniej. Dotyczy to wydatków na administrację, dostępności urzędów, użytkowania internetu, wykorzystania narzędzia budżetu partycypacyjnego. Silną stroną miasta natomiast jest czas oczekiwania na wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

Przy średnim poziomie KID w zakresie sprawności administracji dla 12 miast równym 100, KID dla Bydgoszczy wyznaczamy na poziomie 81,1.

Instytucje

KID: nakłady na bezpieczeństwo publiczne

Ocena instytucji miejskich opiera się w dużym stopniu na ich działaniach w newralgicznym obszarze bezpieczeństwa: skali wydatków na służby odpowiedzialne za porządek i bezpieczeństwo, współpracy z mieszkańcami, umiejętności zdobycia zaufania mieszkańców do służb porządkowych. Warto zauważyć, że pozytywna ocena działań władz w tym zakresie nie musi być tożsama z wysokim poczuciem bezpieczeństwa (uwzględnionym w Kapitale Jakości Życia) – są miasta o wysokiej przestępczości, gdzie władze dokonują dużego wysiłku i miasta, gdzie mimo mniejszych nakładów na bezpieczeństwo przestępczość jest niewielka.

W pomiarze KID w zakresie bezpieczeństwa użyliśmy jako wskaźników: wydatków miasta na bezpieczeństwo, liczby policjantów i strażników miejskich (wszystko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) oraz procentu wykrywalności sprawców przestępstw.

Choć wydatki na bezpieczeństwo publiczne w Bydgoszczy wydają się być relatywnie niskie, miasto prezentuje się nad wyraz dobrze we wskaźnikach wykrywalności przestępstw oraz liczbie policjantów i strażników miejskich. Oba te wskaźniki przewyższają wartości średnie dla wszystkich analizowanych miast i wskazują, że miasto zapewnia wysoki poziom bezpieczeństwa swoim mieszkańcom.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KID w Bydgoszczy w zakresie nakładów na bezpieczeństwo kształtuje się na poziomie 102,3.

KID: aktywność instytucji pozarządowych

Wysoka aktywność instytucji pozarządowych służy lepszemu funkcjonowaniu mechanizmów demokratycznych, wzmocnieniu demokratycznej kontroli działania władz, wytworzeniu stosunków partnerstwa pomiędzy mieszkańcami miasta i władzami oraz większej skali współdziałania mieszkańców przy wypracowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju miasta.

KID w zakresie aktywności instytucji pozarządowych mierzymy poprzez analizę źródeł internetowych, pomiar ilości zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych oraz odsetek głosów oddanych na ruchy miejskie w wyborach do rad miasta w roku 2014 (nowy wskaźnik w badaniu).

Wskaźniki obrazujące aktywność organizacji pozarządowych prezentują się imponująco dzięki aktywności ruchów miejskich. Obszarem do poprawy mogą być natomiast aktywność instytucji pozarządowych w internecie. Liczba instytucji także stanowi wyzwanie, szczególnie biorąc pod uwagę aktywność ruchów miejskich.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, wartość wskaźnika dla Bydgoszczy w tym zakresie kształtuje się na poziomie 101,7.

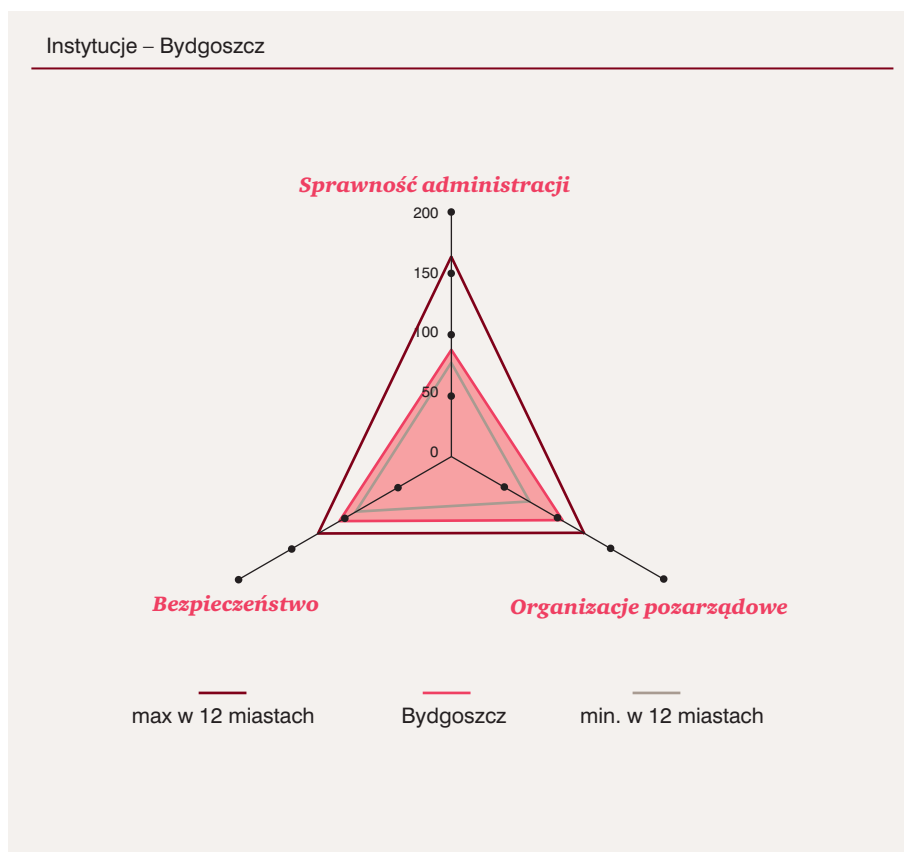
Instytucje – Podsumowanie

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Bydgoszczy: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Bydgoszczy wynosi 95,0.

Ocena Bydgoszczy wynika z zadowalającego wskaźnika nakładów na bezpieczeństwo i aktywności instytucji pozarządowych. Czynnikiem obniżającym wynik jest jednak słabsze funkcjonowanie instytucji miejskich, w tym niskie wydatki na administrację, mało intensywne wykorzystanie internetu i niedostateczne wykorzystanie mechanizmów budżetu partycypacyjnego.

Oczywistą radą dla miasta jest dokonanie postępu w tej właśnie dziedzinie. O postęp będzie jednak trudno bez zwiększenia wydatków na administrację. Zwiększenie wydatków pozwoli na podniesienie efektywności funkcjonowania organów miejskich.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Bydgoszczy wynosi

95,0

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Infrastruktura

Dlaczego mierzymy Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny?

Szeroko rozumiana infrastruktura, którą dysponuje miasto – sprawny transport, zasoby mieszkaniowe, infrastruktura usługowa oraz niezbędne we współczesnym świecie do życia i prowadzenia działalności media (zarówno tradycyjne, jak energia czy woda, jak nowoczesne, jak internet) – stanowi niezbędny warunek sprawnego funkcjonowania metropolii.

Bez sprawnej infrastruktury wzrasta uciążliwość życia mieszkańców, gwałtownie pogarsza się wizerunek miasta oraz spada jego atrakcyjność jako miejsca lokalizowania inwestycji. Warto zauważyć, że infrastruktura to nie tylko budowle, sprzęt i instalacje – to również sprawność organizacyjna firm i spółek komunalnych, pozwalająca na pełne wykorzystanie posiadanych zasobów infrastrukturalnych. Faktyczny poziom Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zależy również często od tego, na ile sprawne funkcjonują rynki usług, mediów oraz rynek mieszkaniowy. W mieście posiadającym duże zasoby mieszkaniowe, ale niesprawnie funkcjonujący rynek, wynajęcie lub zakup odpowiedniego lokum może być równie trudne, jak w mieście, w którym mieszkań po prostu brak.

Definicja Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego (KTI)

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena KTI opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości.

Szeroko rozpowszechnione złe oceny mogą zrujnować wizerunek metropolii, nawet jeśli w innych dziedzinach radzi sobie ona nieźle.

Pojęcie Kapitał Techniczny i Infrastruktury zawiera różne formy majątku służącego zaspokajaniu potrzeb miasta. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy cztery rodzaje infrastruktury: infrastrukturę komunikacyjną, infrastrukturę energetyczną i informatyczną, infrastrukturę mieszkaniową, oraz infrastrukturę handlowo-usługową.

KTI: komunikacja

Ogólna ocena sprawności sieci komunikacyjnej w mieście wymaga wzięcia pod uwagę wielu czynników: infrastruktury drogowej, alternatywnych form ruchu drogowego, jakości funkcjonowania transportu zbiorowego oraz jakości połączeń miasta ze światem zewnętrznym.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KTI w zakresie komunikacji to: gęstość sieci drogowej, gęstość sieci ścieżek rowerowych i buspasów, ilość miejsc w transporcie publicznym w relacji do liczby ludności, istnienie autostradowej obwodnicy (pełnej lub częściowej), a także liczba i jakość połączeń miasta ze światem zewnętrznym: ilość bezpośrednich połączeń lotniczych i promowych (lotniska w promieniu 75 km), czas jazdy najszybszym pociągiem do 5 największych miast Polski, jakość połączeń drogowych z 5 największymi miastami Polski. Choć nie są to wszystkie wskaźniki, które można by wziąć pod uwagę, dają one pewien obraz stopnia rozwoju i jakości infrastruktury komunikacyjnej miasta.

Rozwój infrastruktury komunikacyjnej w Bydgoszczy stanowi istotne wyzwanie dla miasta. Poniżej średniej sytuują się wskaźniki określające rozwój transportu publicznego: liczba miejsc w transporcie publicznym, ilość buspasów i ścieżek rowerowych na km² powierzchni. Wyzwaniem jest komunikacja drogowa i lotnicza z krajem i zagranicą. Warto jednak zwrócić uwagę, że samo istnienie w Bydgoszczy funkcjonującego międzynarodowego portu lotniczego wpływa na potencjał rozwojowy miasta i zwiększa jego dostępność komunikacyjną w stosunku do innych mniejszych miast poddanych analizie.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w zakresie komunikacji w Bydgoszczy wynosi 69,1.

Infrastruktura

KTI: mieszkania

Łatwość, z jaką można w mieście za rozsądną cenę wynająć lub kupić mieszkanie lub dom zależy zarówno od posiadanych przez miasto zasobów mieszkaniowych (ich ilości oraz jakości), jak od sprawności działania rynku mieszkaniowego. Im lepiej działa rynek mieszkaniowy, tym łatwiej pozyskać i utrzymać w mieście wysoko wykwalifikowanych pracowników i przyciągnąć nowych inwestorów.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KTI w zakresie mieszkań to liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, wskaźniki jakości zasobów mieszkaniowych (odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę), tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych oraz przeciętne ceny mieszkań na rynku wtórnym.

Syntetyczny wskaźnik zasobów mieszkaniowych sytuuje Bydgoszcz poniżej średniej dla analizowanych 12 największych metropolii. Miasto charakteryzuje się niższą od średniej dla 12 największych metropolii liczbą mieszkań na 1000 mieszkańców, a tempo przyrostu nowych mieszkań jest niedostatecznie dynamiczne. Plusem są stosunkowo niskie ceny mieszkań na rynku wtórnym.

Przy przeciętnym poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w zakresie zasobów mieszkaniowych obliczany dla Bydgoszczy wynosi 93,9.

KTI: media

Bez sprawnie i w niezawodny sposób dostarczonych mediów trudno miastu zdobyć wizerunek miejsca, w którym można wygodnie żyć, a przede wszystkim skutecznie prowadzić działalność gospodarczą. Dotyczy to zarówno mediów tradycyjnych (energia, gaz, woda), jak mediów nowoczesnych, umożliwiających rozwój innowacyjny i wykorzystujący w pełni wiedzę i umiejętności mieszkańców (telekomunikacja, internet).

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KTI w tym zakresie są: liczba użytkowników internetu (szacowana w oparciu o liczbę ogłoszeń lokalnych na portalu OLX), dostęp do szerokopasmowego internetu, zużycie energii przez gospodarstwa domowe (ściśle powiązane z posiadanymi przez nie zasobami dóbr trwałego użytkowania), odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

Bydgoszcz charakteryzuje się liczbą użytkowników internetu mieszczącą się w średniej dla 12 największych metropolii. Zużycie energii elektrycznej jest znacznie poniżej średniej, natomiast odsetek ludności korzystającej z kanalizacji nieco wyższy, niż średnia dla 12 metropolii.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI Bydgoszczy w zakresie mediów wynosi 92,9.

KTI: handel i usługi

Różnorodne usługi rynkowe, w tym zwłaszcza usługi handlowe, finansowe, hotelarskie i gastronomiczne tworzą niezbędną infrastrukturę rynkową potrzebną dla sprawnego funkcjonowania gospodarki miasta. Usługi te są zazwyczaj w wysokim stopniu wzajemnie skorelowane: miasta oferujące np. duże, nowoczesne powierzchnie handlowe oferują również wysoki poziom pozostałych usług rynkowych.

W pomiarze KTI w zakresie usług użyliśmy jako wskaźników: rozmiar nowoczesnej powierzchni handlowej, liczbę bankomatów oraz liczbę sklepów, hoteli i restauracji na 1000 mieszkańców.

Bydgoszcz dysponuje stosunkowo dużą nowoczesną powierzchnią handlową. Natomiast poniżej średniej kształtuje się liczba sklepów, hoteli, restauracji i bankomatów przypadających na jednego mieszkańca.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI Bydgoszczy w zakresie handlu i usług kształtuje się na poziomie 92,6.

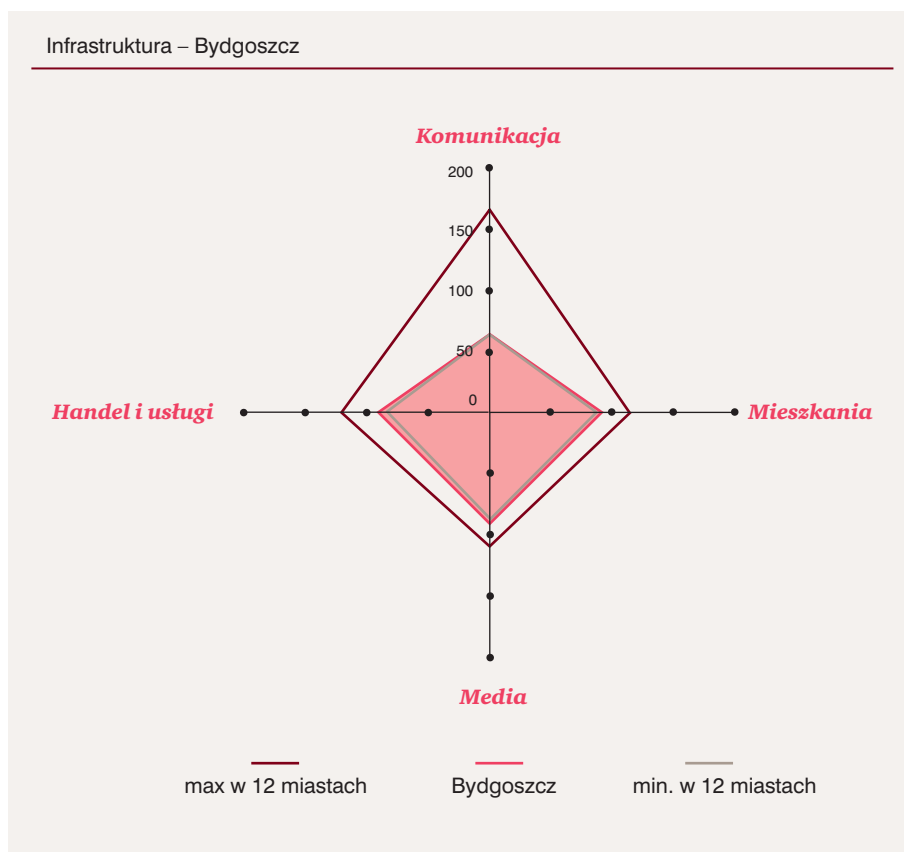
Infrastruktura – Podsumowanie

Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Bydgoszczy: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Bydgoszczy wynosi 87,1.

Zdecydowanych działań wymaga przede wszystkim rozwój infrastruktury komunikacyjnej. W pierwszej kolejności należy poprawić jakość transportu publicznego. Należałoby również stworzyć warunki zachęcające do szybszego rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz infrastruktury handlu i usług, aby wzbogacić już istniejącą ilość nowoczesnej powierzchni handlowej.

W rozwijaniu pozycji miasta warto wykorzystać potencjał wynikający z funkcjonowania na jego terenie międzynarodowego portu lotniczego oraz korzystnych cen mieszkań na rynku wtórnym, aby zachęcić potencjalnych inwestorów i nowych mieszkańców miasta do inwestowania.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Bydgoszczy wynosi

87,1

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju.

Finanse

Dlaczego mierzymy Kapitał Źródeł Finansowania?

Przez Kapitał Źródeł Finansowania (KZF) rozumiemy zdolność miasta do znalezienia środków niezbędnych do sfinansowania własnego rozwoju. Środki te mogą pochodzić z różnych źródeł: mogą to być dochody podatkowe, subwencje od rządu, fundusze unijne, dochody z emisji obligacji lub zaciągniętych kredytów. Mogą to wreszcie także być te pieniądze sektora prywatnego, które udało się wykorzystać dla sfinansowania przedsięwzięć niezbędnych z punktu widzenia rozwoju miasta.

Współczesne miasto potrzebuje dla pomyślnego rozwoju inwestycji, zapewniających sprawne funkcjonowanie infrastruktury, pożądaną jakość życia, dobre działanie instytucji publicznych. Nie wystarczy mieć dobrą strategię rozwoju – trzeba także umieć znaleźć środki niezbędne dla realizacji celów. Miasto o dużym KZF to miasto, które potrafi z jednej strony znaleźć potrzebne finansowanie, z drugiej zaś sięgnąć do różnych źródeł pochodzenia środków, tak by osiągnąć najlepsze efekty przy jak najmniejszych kosztach pozyskania kapitału.

Definicja Kapitału Źródeł Finansowania (KZF)

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju. Dobrze rozwinięty KZF oznacza, że miasto jest w stanie zdobyć odpowiednio duże fundusze na ten cel, a jednocześnie umiejętnie zróżnicować źródła ich pochodzenia.

Przy pomiarze KZF analizujemy cztery obszary: bazę podatkową (wielkość PKB wytwarzanego w mieście), finansowanie budżetowe, środki pochodzące z rynku finansowego (pożyczki) oraz fundusze europejskie. Zwracamy jednocześnie uwagę na to, że na dłuższą metę polskie miasta powinny starać się szerzej angażować środki sektora prywatnego, przede wszystkim w drodze przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

KZF: baza dochodowa

Zasadniczą bazę dochodową miasta stanowią środki osiągnięte przez jego mieszkańców. Oczywiście dochody te mogą być obciążone podatkami lokalnymi w różnym stopniu, zależnie od przyjętej polityki. Generalnie jednak, im wyższa aktywność gospodarcza miasta, tym większe obecne i przyszłe dochody budżetu miasta, pozwalające na sfinansowanie różnorodnych potrzeb.

Pomiaru KZF w zakresie bazy dochodowej dokonujemy w oparciu o poziom PKB na głowę mieszkańca.

W roku 2012 PKB na głowę mieszkańca Bydgoszczy wynosił 111% średniego PKB na mieszkańca Polski, co jest istotnym wynikiem na tle całego kraju, ale wciąż wyzwaniem na tle średniej dla 12 największych metropolii.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Bydgoszczy w zakresie bazy dochodowej szacujemy na poziomie 74,9.

Finanse

KZF: finansowanie budżetowe

Finansowanie budżetowe to fundusze, które miasto posiada we własnym budżecie (jest to suma środków własnych i dotacji oraz subwencji otrzymywanych przez miasto z budżetu państwa). Główną korzyścią z budżetowego finansowania rozwoju jest to, że nie pociąga to za sobą wzrostu zadłużenia miasta. Są jednak również zjawiska niekorzystne: środki budżetowe są zawsze ograniczone, a na dłuższą metę wygospodarowanie sporych środków własnych jest możliwe tylko poprzez stosowanie – tam gdzie się tylko da – wysokich opłat i podatków lokalnych. A to z kolei może niekorzystnie oddziaływać na klimat prowadzenia działalności gospodarczej w mieście.

Zgodnie z zastosowaną metodyką, na pełny obraz KZF w zakresie finansowania budżetowego składają się łączne dochody budżetu miasta (zawierające dotacje uzyskane z budżetu państwa), dochody własne (w obu przypadkach w przeliczeniu na głowę mieszkańca) oraz udział wydatków inwestycyjnych w budżecie miasta.

Sytuacja budżetowa Bydgoszczy jest dość ściśle skorelowana ze stosunkowo niską bazą dochodową. Poniżej przeciętnego poziomu były zarówno dochody łączne, jak i własne w przeliczeniu na głowę mieszkańca. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach miasta ogółem jest również ważnym czynnikiem do poprawy.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Bydgoszczy w zakresie finansowania budżetowego szacujemy na poziomie 74,6.

KZF: finansowanie rynkowe

Środki pochodzące z rynku finansowego można pozyskać np. biorąc kredyt z banku lub emitując obligacje komunalne. Korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków pochodzących z rynku finansowego jest możliwość zrealizowania inwestycji, na które nie starczyłoby środków w budżecie. Zjawiskiem niekorzystnym jest zadłużanie się miasta.

Pomiar KZF w zakresie finansowania rynkowego obejmuje: relację kosztów obsługi długu do dochodów własnych miasta oraz przyznany miastu rating kredytowy.

Sytuacja Bydgoszczy w zakresie finansowania rynkowego jest dobra. Miasto dysponuje rankingiem na poziomie BBB (co oznacza pełną zdolność do płacenia rat i odsetek, z możliwymi problemami w przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej). Wyższe od średniej jest jednak obciążenie budżetu kosztami obsługi zadłużenia.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Bydgoszczy w zakresie finansowania rynkowego szacujemy na poziomie 97,7.

KZF: fundusze europejskie

Dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej, miasta mogą korzystać ze środków rozwojowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych. Są to bezzwrotne dotacje, pokrywające znaczną część kosztów inwestycji służących rozwojowi regionalnemu i poprawie jakości życia mieszkańców. Wykorzystanie tych środków jest dla miasta bardzo korzystne (problemem może być jedynie znalezienie środków na sfinansowanie „wkładu własnego” do projektu). Uzyskanie środków z funduszy europejskich jest jednak dość skomplikowane, a procedury związane z prawidłowym wykorzystaniem środków uciążliwe.

Pomiar KZF w zakresie funduszy europejskich opiera się na łącznej sumie pozyskanych przez miasto środków z funduszy europejskich, w przeliczeniu na głowę mieszkańca.

W zakresie pozyskiwania środków europejskich sytuacja Bydgoszczy stanowi istotne wyzwanie. Miasto odnotowało w tym zakresie wynik poniżej średniej dla 12 badanych metropolii i powinno być wskazówką dla opracowania bardziej optymalnego planu pozyskiwania środków na rozwój miasta.

Przy średnim poziomie KZF w zakresie funduszy europejskich dla 12 miast równym 100, KZF dla Bydgoszczy szacujemy na poziomie 64,2.

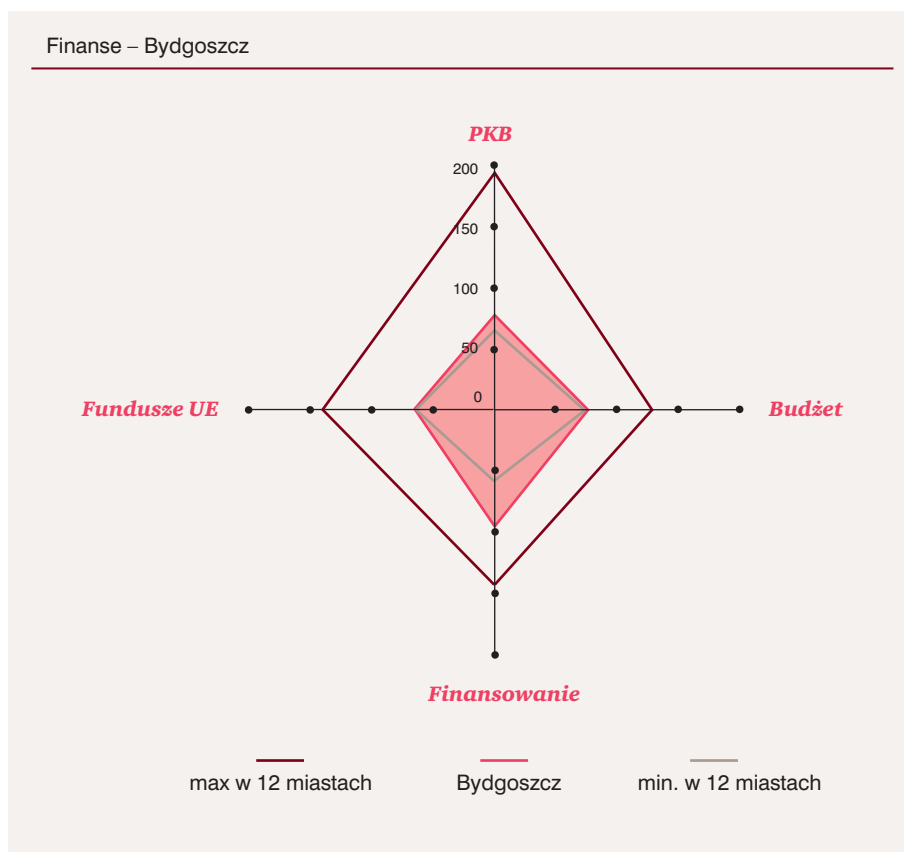
Finanse – Podsumowanie

Kapitał Źródeł Finansowania Bydgoszczy: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania oszacowano dla Bydgoszczy na poziomie 76,0.

Łączna ocena KZF w przypadku Bydgoszczy zdecydowanie wskazuje konieczność podjęcia działań w celu poprawienia sytuacji finansowej miasta. Bydgoszcz ma relatywnie niską bazę dochodową, co jest odzwierciedleniem PKB na głowę mieszkańca. Dodatkowo wyzwaniem jest stosunkowo wysoki poziom zadłużenia miasta przy jednoczesnym niskim udziale wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetowych. Sytuację poprawia zadowalający dostęp do finansowania rynkowego, niższa jest jednak skuteczność w korzystaniu z funduszy europejskich.

W długofalowej strategii, miasto powinno wzmacniać swoją bazę dochodową i lepiej korzystać z szans, jaką są fundusze unijne. Jednocześnie, bardzo istotną kwestią wydaje się zmiana struktury wydatków w kierunku zwiększenia udziału wydatków inwestycyjnych.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania oszacowano dla Bydgoszczy na poziomie

76,0

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych.

Inwestycje

Dlaczego mierzymy Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej?

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rozumiany jest przede wszystkim jako wykazana w przeszłości zdolność do przyciągania do miasta inwestorów, stanowiąca odbicie generalnych wyobrażeń o atrakcyjności miasta jako miejsca lokalizacji działalności gospodarczej. Kapitał ten nie jest zawsze ściśle powiązany z rzeczywistymi mocnymi i słabymi stronami miasta: zdarza się, że miasta oferujące bardzo dobre warunki są przez inwestorów nagminnie pomijane, podczas gdy inne, oferujące warunki znacznie gorsze, znajdują się na liście miejsc, w których inwestycji dokonuje się najchętniej. Miasto, które nie jest dobrze postrzegane jako miejsce lokowania inwestycji, wszelkimi sposobami powinno dążyć do zmiany tego stanu rzeczy.

Często zdarza się, że zachowanie inwestorów miewa charakter nie do końca racjonalny: kolejne przedsięwzięcia lokują się tam, gdzie ulokowały się poprzednie, choćby nawet warunki oferowane przez inne miasta były lepsze. Zdarza się również, że o lokalizacji inwestycji decydują czynniki subiektywne i drugorzędne: łatwość dotarcia do miasta dla podróżnych biznesowych, sposób potraktowania ich przez lokalną administrację, pierwsze wrażenia z pobytu. Nie zmienia to faktu, że Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej ma kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju miasta.

Definicja Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej (KAI)

Posiadany Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rzutuje silnie na szanse rozwojowe miasta. Choć formułowane przez biznes oceny atrakcyjności inwestycyjnej nie zawsze są do końca usprawiedliwione, miasto nie ma innego wyboru jak tylko cierpliwie i skutecznie promować swój wizerunek wśród inwestorów.

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych. Zwracamy jednak również uwagę na warunki inwestowania, a więc czynniki, które mogą przyczyniać się do utrwalenia wizerunku miasta jako dobrej lokalizacji.

KAI: atrakcyjność dla inwestorów zagranicznych

Ocena stopnia postrzegania atrakcyjności inwestycyjnej miasta przez firmy zagraniczne bazuje na analizie dokonanych inwestycji oraz na danych o dostępności wykwalifikowanych pracowników.

Wskaźnikami wybranymi do pomiaru KAI w zakresie inwestycji zagranicznych są: liczba dużych inwestorów zagranicznych w mieście, dostępna nowoczesna powierzchnia biurowa oraz liczba absolwentów kierunków technicznych i nauk ścisłych, którzy w ciągu 4 lat opuścili uczelnie zlokalizowane w mieście lub w jego pobliżu (dystans do 50 km) – wszystkie wskaźniki w odniesieniu do liczby mieszkańców.

Atrakcyjność Bydgoszczy dla inwestorów zagranicznych wykazuje obszary do poprawy – jest charakterystyczna dla miast o porównywalnej liczbie ludności, stanowiąc wyzwanie przy porównywaniu się z największymi 12 metropoliami. Liczba inwestorów zagranicznych aktywnych w mieście odniesiona do liczby mieszkańców jest zadowalająca (biorąc pod uwagę wielkość miasta), mniej zadowalająco prezentuje się dostępność nowoczesnej powierzchni biurowej. Istotnym też będzie zwiększenie liczby absolwentów kierunków technicznych i ścisłych dla podniesienia atrakcyjności miasta.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych oszacowano dla Bydgoszczy na poziomie 63,1.

Inwestycje

KAI: ogólna atrakcyjność inwestycyjna

Firmy krajowe dysponują zazwyczaj większą wiedzą na temat rzeczywistych mocnych i słabych stron poszczególnych miast jako miejsca lokalizacji inwestycji od firm zagranicznych, więc ich decyzje mogą bazować na bardziej racjonalnych przesłankach. W analizie bierzemy pod uwagę przede wszystkim duże firmy krajowe, które często – w dłuższym horyzoncie czasowym – mogą mieć sporą swobodę w wyborze miejsca inwestowania. Kolejnym uwzględnionym przy pomiarze zjawiskiem jest rozwój firm innowacyjnych.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KAI w tym zakresie to łączna wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego przedsiębiorstw, liczba zlokalizowanych w mieście firm innowacyjnych (wg rankingów Kamerton Innowacyjności i Orły Rzeczypospolitej), ilość projektów finansowanych z programu Innowacyjna Gospodarka (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby ludności) oraz poziom płac (stosunkowo niski poziom płac powinien być zachętą dla inwestorów).

Ogólna atrakcyjność inwestycyjna Bydgoszczy wypada poniżej średniej dla analizowanych 12 największych metropolii. Dotyczy to zarówno skali nakładów inwestycyjnych (na głowę mieszkańca i w odniesieniu do majątku trwałego), jak liczby innowacyjnych firm i projektów finansowanych z programu Innowacyjna Gospodarka. Czynnikiem zachęcającym inwestorów może być natomiast stosunkowo niski poziom płac, który odpowiednio wykorzystany może być kołem zamachowym rozwoju bydgoskich inwestycji.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Bydgoszczy w zakresie ogólnej atrakcyjności inwestycyjnej wynosi 79,0.

KAI: warunki inwestowania

W kształtowaniu KAI obserwacje dotyczące warunków inwestowania i prowadzenia biznesu w mieście mogą być czasem ważniejsze od bardziej fundamentalnych atutów miasta, związanych np. z kapitałem ludzkim lub infrastrukturą. W analizie uwzględniamy więc także te czynniki, które mogą z miejsca zachęcić lub zniechęcić przedstawicieli firm, zwłaszcza zagranicznych, do dokonania inwestycji.

Wskaźnikami użytymi do pomiaru KAI w tym zakresie są: procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego, liczba szkół językowych (aproxymująca znajomość języków obcych przez mieszkańców) oraz liczba miejsc w salach konferencyjnych w hotelach (w relacji do liczby mieszkańców miasta).

Warunki inwestowania w Bydgoszczy są jeszcze niewystarczające. Procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego jest bliski średniej dla 12 największych metropolii, jednak wyzwaniem będzie dostępność powierzchni konferencyjnej i liczba szkół językowych pozwalająca na rozwijanie znajomości języków obcych wśród mieszkańców.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Bydgoszczy w zakresie warunków inwestowania kształtuje się na poziomie 72,2.

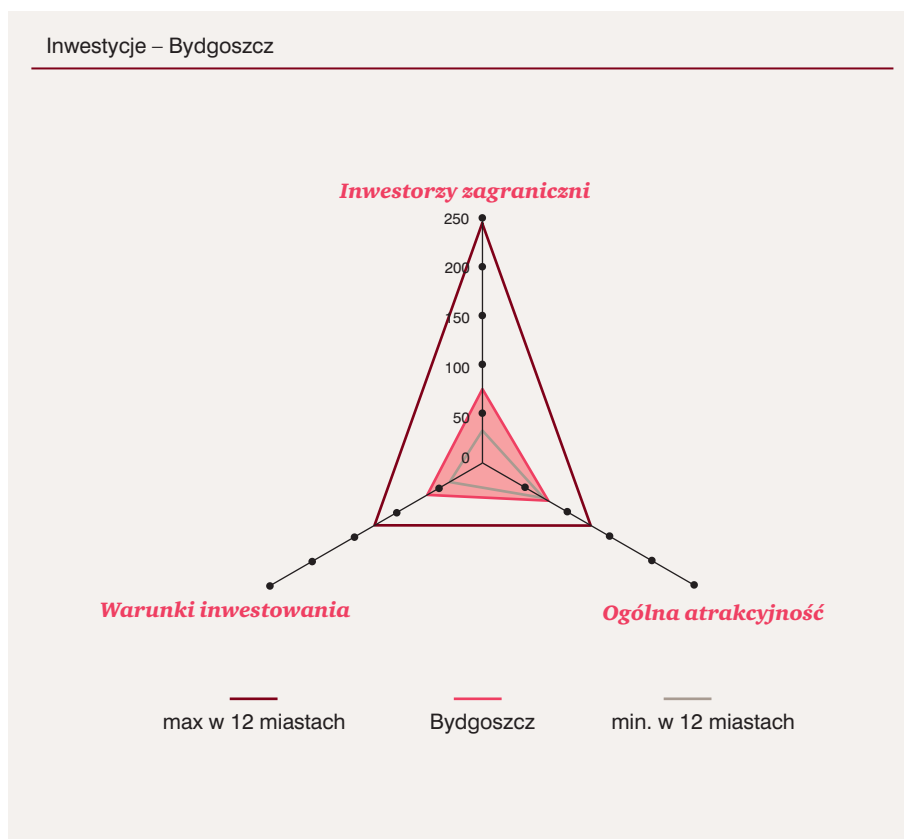
Inwestycje – Podsumowanie

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Bydgoszczy: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Bydgoszczy wynosi 69,3.

Łączna ocena Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej Bydgoszczy należy do stosunkowo niskich w grupie badanych 12 największych miast. Widoczne są tutaj obszary wymagające aktywnych działań, zwłaszcza w zakresie warunków inwestowania oraz atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych.

Choć inwestorów zachęcać mogą relatywnie niskie koszty pracy, to potrzebna jest przede wszystkim promocja miasta, wskazująca na jego faktyczne walory inwestycyjne. Władze powinny wspierać rozwój usług wpływających na postrzeganie miasta przez inwestorów i dbać o poprawę połączeń komunikacyjnych z Polską i zagranicą. Warto też wspierać i wykorzystywać potencjał działających na obszarze miasta firm krajowych – zwłaszcza tych najbardziej innowacyjnych, których rozwój ma znaczenie szczególnie istotne.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Bydgoszczy wynosi

69,3

Biura w Polsce

Gdańsk

Al. Grunwaldzka 472
80-309 Gdańsk
Tel.: +48 58 552 9000
Fax: +48 58 552 9090

Katowice

ul. Ściegiennego 3
40-001 Katowice
Tel.: +48 32 604 0200
Fax: +48 32 604 0300

Kraków

Centrum Biurowe Lubicz
ul. Lubicz 23a
31-503 Kraków
Tel.: +48 12 433 3500
Fax: +48 12 433 3501

Poznań

Plac Andersa 7
61-894 Poznań
Tel.: +48 61 850 5100
Fax: +48 61 850 5109

Warszawa

Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa
pwcpoland@pl.pwc.com
Tel.: +48 22 523 4000
Fax: +48 22 508 4040

Wrocław

Renaissance Business Centre
ul. Świętego Mikołaja 7
50-125 Wrocław
Tel.: +48 71 356 1170
Fax: +48 71 356 1174

Łódź

Green Horizon
ul. Pomorska 106
91-402 Łódź
Tel.: +48 42 664 3300

Rzeszów

ul. Warszawska 18b/84
35-205 Rzeszów
Tel.: +48 502 184 205